

SKÝRSLA UM GJALDÞOL OG FJÁRHAGSLEGA STÖÐU 2017

Tryggingamiðstöðin hf.

EFNISYFIRLIT

Samantekt	3
A. Rekstur og afkoma.....	4
A.1 Rekstur.....	4
A.2 Afkoma váttryggingastarfsemi.....	6
A.3 Afkoma fjármálastarfsemi.....	7
A.4 Afkoma annarrar starfsemi.....	9
A.5 Aðrar upplýsingar.....	9
B. Stjórnkerfi.....	9
B.1 Almennar upplýsingar um stjórnkerfi.....	9
B.2 Kröfur um hæfi og hæfni.....	12
B.3 Áhættustýringakerfi og eigin áhættu – og gjaldpolsmat.....	13
B.4 Innra eftirlitskerfi.....	15
B.5 Innri endurskoðun.....	16
B.6 Starfssvið tryggingastærðfræðings.....	16
B.7 Útvistun.....	17
B.8 Aðrar upplýsingar.....	17
C. Áhættusnið.....	17
C.1 Váttryggingaáhætta.....	17
C.2 Markaðsáhætta.....	18
C.3 Mótaðilaáhætta.....	20
C.4 Lausafjáraáhætta.....	20
C.5 Rekstraráhætta.....	21
C.6 Aðrar veigamiklar áhættur.....	21
C.7 Aðrar upplýsingar.....	21
D. Mat á gjaldpolsstöðu.....	21
D.1 Eignir.....	22
D.2 Váttryggingaskuld.....	24
D.3 Aðrar skuldir.....	26
D.4 Aðrar skuldir vegna mats á gjaldpolsstöðu.....	27
D.5 Aðrar upplýsingar.....	27
E. Eiginfjárstýring.....	27
E.1 Gjaldpól.....	27
E.2 Gjaldpolskrafa og krafa um lágmarksfjármagn.....	29
E.3 Frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn og frávik frá gjaldpolskröfu.....	30
E.4 Aðrar upplýsingar.....	30

SAMANTEKT

Afkoma TM árið 2017 var mjög góð og enn eitt árið skilar félagið framúrskarandi arðsemi á eigin fé eða ríflega 24%. Ávöxtun fjárfestingaeigna ber uppi afkomu ársins en þó var ánægjulegt að sjá þróunina í váttryggingastarfseminni á fjórða ársfjórðungi sem skilaði jákvæðri framlegð á fjórðungnum og fyrir árið í heild. Sé litið framhjá neikvæðri þróun eldri tjónsára á fyrri árshelmingi 2017 var afkoma af tryggingarekstri árið 2017 mjög góð. Í spá félagsins fyrir yfirstandandi ár er gert ráð fyrir betra jafnvægi milli váttrygginga- og fjármálarekstrar.

ÁHÆTTUSNIÐ

Áhættusnið félagsins var með svipuðu hætti og í fyrra en áhættan hækkar þó nokkuð. Mest var hækkun á markaðsáhættu félagsins á milli ára. Mæld áhætta eða gjaldþolskrafa samstæðunnar er nú 9.860 m.kr. en var í fyrra 8.522 m.kr.

VERÐMAT EIGNA OG SKULDA

Þessi skýrsla fjallar að mestu leyti um fjárhagsstöðu samstæðu TM samkvæmt reglum um gjaldþol váttryggingafélaga (Solvency II) sem tóku gildi árið 2016 með lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi. Þar gilda að sumu leyti aðrar reglur um verðmat eigna og skuldbindinga heldur en innan alþjóðlegra reikningsskilastaða. Meta á allar eignir og skuldir á markaðsvirði.

Í tilfalli TM sem gerir upp samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS) er eingöngu munur á mati á iðgjaldaskuld og áhættuálagi félagsins. Þar að auki koma óefnislegar eignir ekki til greina sem eignir á efnahag og því ekki hluti af gjaldþoli félagsins.

Rúmlega 500 milljón króna munur er nú á mati á váttryggingaskuld samstæðunnar með matsaðferð skv. gjaldþolsreglum og mati skv. IFRS. Sá munur liggur í mati á iðgjaldaskuld samstæðunnar. Við gjaldþolsútreikninga er hún metin með áætlaðri greiðsluröð, þar sem áhrif núvirðingar og áætlaður framtíðarhagnaður koma til lækkunar frá lotuðum iðgjöldum sem eru notuð í ársreikningi. Nánar er farið yfir matsaðferðir á iðgjaldaskuld og áhættuálagi í kafla D.2.

2017 GJALDÞOL OG FJÁRHAGSLEG STAÐA

Gjaldþol félagsins í lok árs 2017 var afar sterkt og gjaldþolshlutfall 151%, sem er í takt við skilgreindan áhættuvilja félagsins. Gjaldþoli er stýrt meðal annars með arðgreiðslum og endurkaupum en engin endurkaup voru þó gerð á árinu 2017.

LYKILTÖLUR

	2017	2016
Solvency II efnahagsreikningur		
Heildareignir	34.351.077	33.003.749
Váttryggingaskuld	16.675.764	16.021.575
Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	27.903	0
Aðrar skuldir	3.337.137	3.673.987
Eignir umfram skuldir	14.310.274	13.308.187
Viðurkenndir gjaldþolsliðir		
Gjaldþolsþáttur 1 (ótakmarkað)	12.729.202	10.811.024
Gjaldþolsþáttur 1 (takmarkað)	-	-
Gjaldþolsþáttur 2	2.109.632	2.070.289
Gjaldþolsþáttur 3	81.046	93.447
Viðurkennt gjaldþol (SCR)	14.919.880	12.974.759

Gjaldpolskröfur

Gjaldpolskrafa (SCR)	9.859.821	8.521.799
Lágmarksgjaldpól samstæðu	3.337.176	3.111.257

Hlítingarhlutfall

Gjaldpólshlutfall (SCR)	151%	150%
Hlutfall viðurkennds gjaldpóls og lágmarksgjaldpóls	447%	411%

A. REKSTUR OG AFKOMA.

A.1 REKSTUR.

STARFSEMI

TM er íslenskt váttryggingafélag sem býður alhliða váttryggingaþjónustu á Íslandi ásamt því að bjóða afmarkaða váttryggingaþjónustu erlendis á sviði sjó- og eignatrygginga. TM hefur starfsleyfi á Evrópska efnahagssvæðinu og í Færeyjum.

Í árslok 2017 nam skráð hlutfé félagsins 678 m.kr. Hlutféð er í einum flokki sem skráður er á skipulegum verðbréfamarkaði Nasdaq Iceland hf. Allir hlutir njóta sömu réttinda. Hlutfé félagsins skiptist í árslok á 899 hluthafa, en þeir voru 1.003 í ársbyrjun og fækkaði því um 104 á árinu. Enginn hluthafi fer með virkan eignarhlut í félaginu.

Samstæða TM starfar undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins og á það jafnt við um innlenda sem erlenda starfsemi félagsins. Endurskoðendur TM eru PWC og er tengiliður þeirra Óskar B. Hauksson, framkvæmdastjóri fjármála og reksturs.

Meginstarfsemi TM er váttryggingastarfsemi. Félagið gefur út váttryggingarsamninga sem flytja váttryggingalega áhættu frá viðskiptavinum til félagsins. Þar með samþykkir TM að bæta framtíðartjón vegna vel skilgreindra, óvissra atburða. Fjárfestingastarfsemi er stór hluti af váttryggingastarfsemi vegna þess að iðgjöld eru greidd í upphafi váttryggingartímabils en tjónakröfur koma fram síðar og tími líður þangað til kröfur eru greiddar. Við þetta skapast fjárhagsleg skuldbinding gagnvart váttryggingartökum og til þess að geta staðið við hana þarf að ráðstafa sjóðum félagsins á móti þessari skuldbindingu með fjárfestingum. Váttryggingarekstur flokkast skv. Solvency II í skaðatryggingar, heilsutryggingar og líffryggingar.

Váttryggingar sem teljast til skaðatrygginga varða ábyrgðartjón, slysatjón og eignatjón. Ábyrgðatryggingar bæta tjón þriðja aðila sem hinn váttryggði veldur. Slysatryggingar bæta tjón sem hinn váttryggði verður fyrir vegna slyss. Eignatryggingar greiða aðallega bætur til váttryggðra vegna tjóns eða taps á eignum og tengdum hagsmunum. Viðskiptavinir með rekstrarstöðvunartryggingu geta einnig fengið bætur vegna tekjutaps ef tjón á eignum veldur því að þær nýtast ekki í rekstri.

Hjá TM starfa um 126 starfsmenn og á þriðja tug samstarfsaðila sem veita um 50 þúsund viðskiptavinum þjónustu. TM er með styrkleikamatið B++ frá matsfyrirtækinu A.M. Best. Mat A.M. Best nær einnig til láns hæfis og hefur TM láns hæfiseinkunnina bbb+ hjá matsfyrirtækinu.

Móðurfélagið Tryggingamiðstöðin hf. annast skaðatryggingar og slysatryggingar en dótturfélagið Líffryggingamiðstöðin hf. líffryggingar og heilsutryggingar á líftæknilegum grunni.

SKIPULAG

Höfuðstöðvar TM eru að Síðumúla 24 í Reykjavík, en þjónustuskrifstofur eru 20 talsins um land allt. Útibú félagsins eru þrjú og eru þau staðsett á Akureyri, Reykjanesbæ og Vestmannaeyjum. TM á auk þess samstarf við söluaðila og váttryggingamiðlara í ýmsum löndum.

Höfuðstöðvar	Ytri Endurskoðendur	Eftirlitsaðili
Síðumúli 24	PricewaterhouseCoopers ehf.	Fjármálaeftirlitið
108 Reykjavík	Skógarhlíð 12	Katrínartúni 2
+354 5152000	105, Reykjavík	105 Reykjavík

SAMSTÆÐAN

Samstæða TM samanstendur af móðurfélaginu (Tryggingamiðstöðinni hf.) og fjórum dótturfélögum (sjá töflu 1).

Líftryggingamiðstöðin hf. er dótturfélag Tryggingamiðstöðvarinnar hf. og annast líftryggingastarfsemi sem skv. lögum þarf að vera í sérstöku félagi. Daglegur rekstur og starfsemi Líftryggingamiðstöðvarinnar hf. er skv. þjónustusamningi í höndum TM.

Engin starfsemi er innan Íslenskrar endurtryggingar hf. og Tryggingar hf. nema uppgjör eldri skuldbindinga félaganna, sem TM vinnur skv. þjónustusamningi.

Í gjaldþolsskýrslum og fjárhagstölum hér í þessari skýrslu er litið á móðurfélagið og TM fé sem eitt og sama félagið. Félagið skilar því skýrslum fyrir móðurfélagið, Líftryggingamiðstöðina og samstæðuna í heild.

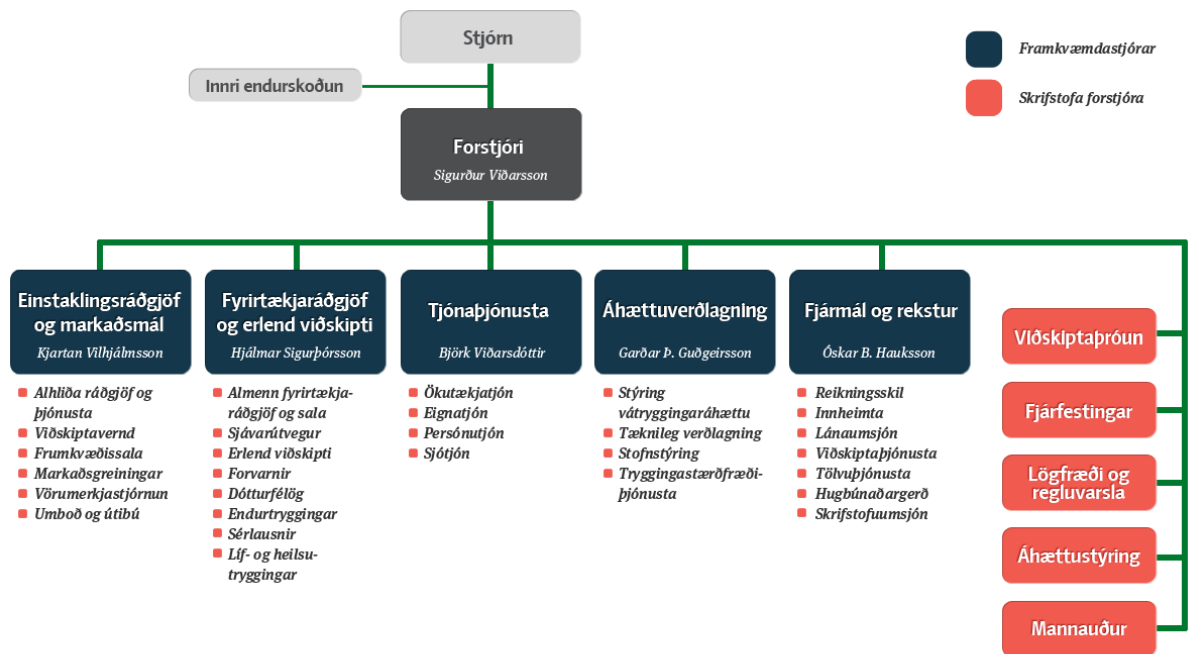
Dótturfélög TM

Heiti félags	Skráð aðsetur	Hlutfall eignarluta og atkvæðisréttar
Líftryggingamiðstöðin hf.	Síðumúla 24, 108 Reykjavík	100,00%
TM fé ehf.	Síðumúla 24, 108 Reykjavík	100,00%
Íslensk endurtrygging hf.	Síðumúla 24, 108 Reykjavík	99,96%
Trygging hf.	Síðumúla 24, 108 Reykjavík	100,00%

SKIPURIT

Starfsemi TM fer fram á fimm sviðum sem heyra undir forstjóra félagsins. Forstjóri og framkvæmdastjórnar sviðanna fimm skipa framkvæmdastjórn félagsins.

Mynd 1: Skipurit TM

A.2 AFKOMA VÁTRYGGINGASTARFSEMI.

REKSTRARNIÐURSTÖÐUR 2017

- Hagnaður ársins var **3.123 m.kr.** og hagnaður á hlut var **4,61 kr.** (2016: 2.597 m.kr. og 3,80 kr.)
- Hagnaður fyrir skatta var **3.207 m.kr.** (2016: 2.953m.kr.)
- Framlegð af vátryggingastarfsemi var jákvæð um **97 m.kr.** (2016: jákvæð um 420 m.kr.)
- Fjárfestingatekjur voru **3.750 m.kr.** (2016: 3.178 m.kr.) og ávöxtun fjárfestingaeigna var **14,9%** (2016: 13,0%)
- Samsett hlutfall var **99,4%** (2016: 97,0%)
- Bókfærð iðgjöld jukust um **7,8%** á milli ára
- Eigin iðgjöld jukust um **6,6%** á milli ára
- Eigin tjón hækkuðu um **10,8%** á milli ára
- Rekstrarkostnaður hækkaði um **3,1%** á milli ára
- Arðsemi eigin fjár var **24,2%** (2016: 22,4%)

Hagnaður eftir skatta nam 3,1 ma.kr. og var sérstaklega góð afkoma af fjárfestingastarfsemi félagsins. Arðsemi eigin fjár var 24,2% en markmið félagsins er að hún sé hærri en 15%. Greiddur var arður sem samsvarar 2,2 kr. á hvern hlut, eða 1,5 ma.kr. Einnig var samþykkt heimild á aðalfundi um kaup á eigin bréfum fyrir allt að 1 ma.kr.

REKSTUR

Á árinu 2017 var samsett hlutfall TM 99,4% og hækkaði milli ára, en samsett hlutfall ársins 2016 var 97,0%. Eigin iðgjöld jukust um 6,6% en ná ekki að halda í við hækkun tjónakostnaðar sem var 10,8% milli ára. Verri afkoma af vátryggingastarfsemi skýrist einkum af herra tjónshlutfalli í eignatryggingum, skipatryggingum og ábyrgðartryggingum. Afkoma slysatrygginga batnar nokkuð milli ára en er ennþá óviðunandi. Afkoma ökutækjatrygginga var ágæt og svipuð því sem var á árinu 2016. Líftryggingar voru reknar með hagnaði líkt og á undanförunum árum en þær vega hins vegar ekki þungt í heildariðgjöldum. Hagnaður TM á árinu 2017 var 3.123 m.kr. eftir skatta og framlegð af vátryggingastarfsemi 97 m.kr. Kostnaðarhlutfall félagsins á árinu var 20,1% en markmið TM er að ná kostnaðarhlutfalli undir 20% og

gera spár ráð fyrir að það markmið náist á árinu 2018. Heildartekjur félagsins námu 18.771 m.kr. árið 2017 sem er 9% hækkun frá árinu 2016.

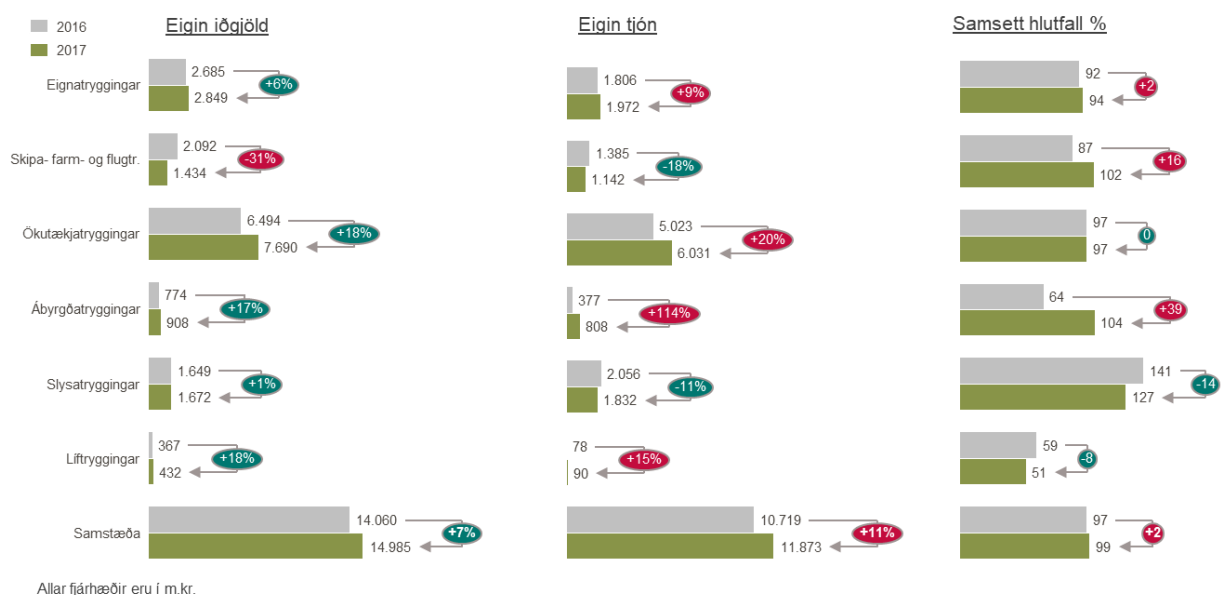
Kostnaður vegna endurtrygginga hefur farið stöðugt lækkandi á undanförunum árum og nú lækkar endurtryggingahlutfallið á milli ára úr 5,1% af iðgjöldum í 4,0%.

Fjárfestingatekjur námu 3.750 m.kr. á árinu 2017. Það jafngildir 14,9% ávöxtun fjárfestinga en til samanburðar hækkaði markaðsvísitala Gamma um 7,7% á árinu. Ávöxtun fjáreigna TM var því mjög góð á árinu 2017 og vel yfir meðalávöxtun síðastliðinna fimm ára sem er 12,7%. Góða ávöxtun á árinu 2017 má fyrst og fremst rekja til óskráðra hlutabréfa, skráðra hlutabréfa og sjóða og annarra verðbréfa sem skýra um 68% af fjárfestingatekjum ársins.

Vaxtagjöld lækka á milli ára aðallega vegna lægri vaxtagjalda íbúðalána en TM seldi nánast allar fjárfestingafasteignir sínar á árinu. Virðisrýmun fjáreigna hækkar töluvert á árinu 2017, aðallega vegna greiðsluferfiðleika bílaleiga en félagið færði af þeim sökum varúðarniðurfærslu.

Heildargjöld félagsins námu 15.565 kr. árið 2017 sem er 8,6% hækkun frá árinu 2016. Tekjuskattur nam 84 m.kr. árið 2017 og er virkt skatthlutfall 2,6%. Hagnaður félagsins eftir skatta nam 3.123 m.kr. sem er 20,2% hækkun frá fyrra ári.

Mynd 2: Afkoma greinaflokka

A.3 AFKOMA FJÁRMÁLASTARFSEMI.

Fjárfestingatekjur TM námu 3.750 m.kr. árið 2017 sem er 18% hækkun á milli ára en munar þar mestu um mjög gott gengi í hlutabréfum bæði skráðum og óskráðum á árinu 2017 en afkoma af hlutabréfaeign nam rúmum helmingi af fjárfestingatekjunum. Ávöxtun eignasafns TM var með miklum ágætum eða 14,9% en markaðsvísitala Gamma hækkaði einungis um 7,7% á árinu.

Vaxtagjöld lækka á milli ára aðallega vegna lægri vaxtagjalda íbúðalána en TM seldi nánast allar fjárfestingafasteignir sínar á árinu. Virðisrýmun fjáreigna hækkar töluvert á árinu 2017, aðallega vegna greiðsluferfiðleika bílaleiga en félagið færði af þeim sökum varúðarniðurfærslu.

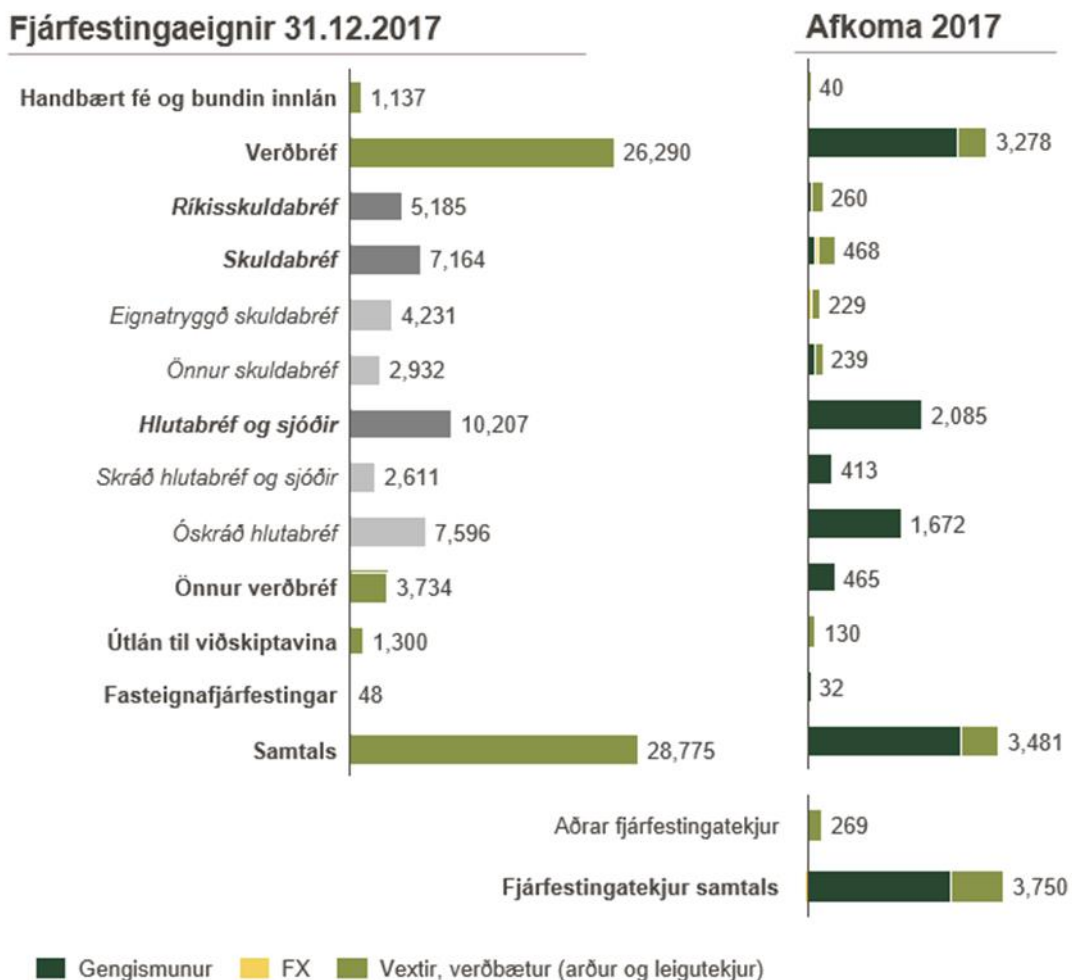
Heildargjöld félagsins námu 15.565 kr. árið 2017 sem er 8,6% hækkun frá árinu 2016. Tekjuskattur nam 84 m.kr. árið 2017 og er virkt skatthlutfall 2,6%. Hagnaður félagsins eftir skatta nam 3.123 m.kr. sem er 20,2% hækkun frá fyrra ári.

Það sem skýrir góða afkomu á árinu er fyrst og fremst góð ávöxtun hlutabréfa og fasteignasjóða. Þannig skiluðu óskráð hlutabréf 29,2% ávöxtun á árinu, skráð hlutabréf 21,5% ávöxtun og fasteignasjóðir hækkuðu um 32,7% á árinu. Nokkuð miklar sveiflur voru á íslensku krónunni innan ársins en gengisvísitalan endaði þó á svipuðum stað og í upphafi árs. Fjárfestingaeignir í erlendri mynt námu rúmlega 5% af fjáreignum í lok árs.

Í árslok 2017 voru fjáreignir þannig samsettar að handbært fé, skuldabréf og útlán til viðskiptavina námu 14.785 m.kr. sem var um 51% af heildarfjáreignum. Hlutabréf og sjóðir námu 10.207 m.kr. (35% af fjáreignum) og aðrar fjáreignir 3.782 m.kr. (13% af fjáreignum). Á árinu jókst eign TM í óskráðum hlutabréfum verulega en í árslok nam hún 7.596 m.kr. sem jafngilti 26% af fjáreignum félagsins. Þessi aukning skýrist nær eingöngu af jákvæðri afkomu af eignaflokknum. Þá jókst eign TM í ríkisskuldabréfum um 1.338 m.kr. en í árslok nam staðan 5.185 m.kr.

Í árslok 2017 var RIKB 20 stærsta einstaka eign félagsins en hún nam 2.265 m.kr. Næst stærstu eignirnar voru S122 ehf. (2.156 m.kr.), RIKB 28 (1.690 m.kr.), SF V slhf. (1.143 m.kr.) og Fjarskipti hf. (993 m.kr.). Fimm stærstu fjáreignirnar námu samtals 8.248 m.kr. sem jafngildir 29% af fjáreignum félagsins. Tíu stærstu fjáreignirnar námu samtals 11.705 m.kr. sem jafngilti um 41% af fjáreignum félagsins.

Mynd 3: Skipting fjárfestingaeigna og afkoma 2017 (m.kr.)

A.4 AFKOMA ANNARRAR STARFSEMI.

Afkoma annarrar starfsemi TM er vegna umsýslu og innheimtu á iðgjöldum Viðlagatryggingar samkvæmt gildandi samningi á milli félaganna. Skytt er að váttryggja hjá Viðlagatryggingu allar húseignir og lausafé sem er brunatryggt hjá váttryggingafélagi sem starfsleyfi hefur hér á landi. Einnig nær váttryggingarskyldan til lausafjár sem er váttryggt almennri samsettri váttryggingu er innifelur brunatryggingu, enda flokkist slík váttrygging undir eignatryggingar.

A.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

Stefna TM um samfélagsábyrgð felur í sér þrjár meginstoðir: Forvarnir, persónuvernd og upplýsingaöryggi og stuðning við vaxtarbrodda samfélagsins. Hlutverk TM er að þjóna einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum með aðstoð við að vera rétt tryggt og koma lífi þeirra og starfsemi fljótt á réttan kjöl eftir áföll. Starfsmenn TM og stjórn félagsins telja að með því að hafa samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi í störfum sínum minnki þeir verulega líkur á því að félagið verði fyrir áföllum sem hafi skaðleg áhrif á ímynd þess og orðspor. Samfélagsleg ábyrgð er leiðarljós í daglegri ákvarðanatöku og þannig má hafa jákvæð áhrif á samfélagið, bæta nýtingu auðlinda, auka þekkingu og lækka kostnað. Skýrt leiðarljós um samfélagsábyrgð styður jafnframt við gildi félagsins um heiðarleika og sanngirni.

TM hefur undirritað yfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar um loftslagsmál og sett sér markmið í þeim efnum til 2030. Markmið félagsins er að minnka kolefnisfótspor sitt um a.m.k. 34% og auka flokkun úrgangs í 98% á tímabilinu. TM hóf skipulegar umhverfismælingar á árinu 2015 en kolefnisfótspor félagsins á árinu 2017 var 1,34 tonn á hvert stöðugildi (2016: 1,32 tonn).

Meginmarkmið starfsmannastefnu TM er að félagið hafi á að skipa hæfu, heiðarlegu og framsæknu starfsfólki, og að TM veiti starfsfólki sínu sem best skilyrði til að sinna þeim verkefnum sem störf þeirra krefjast og möguleika til þess að vaxa og dafna í starfi. Skýr starfsmannastefna styður félagið í að veita og viðhalda framúrskarandi þjónustu til viðskiptavina og samstarfsfélaga. Hjá TM leggja allir sitt af mörkum til að skapa góðan starfsanda. Það er stefna TM að starfsmönnum líði vel á vinnustað þar sem þeir eru virkir þátttakendur og mæta stuðningi og sanngirni. Samskipti og framkoma starfsmanna einkennist af heiðarleika, virðingu og trausti. Vinnustaðargreiningar eru framkvæmdar reglulega og er markvisst unnið úr niðurstöðum þeirra í því skyni að auka starfsánægju. TM leggur ríka áherslu á kynjajafnrétti og jafnréttismál eru meðal forgangsatríða í þróun og framtíðarsýn félagsins. Hver starfsmaður skal metinn á eigin forsendum óháð kynferði og öll mismunun er óheimil innan félagsins í hvaða formi sem hún birtist. TM hefur haft jafnlaunavottun frá árinu 2014 og var með fyrstu fyrirtækjum til að fá viðurkenningu Jafnréttisvísis Capacent.

B. STJÓRNKERFI.

B.1 ALMENNAR UPPLÝSINGAR UM STJÓRNKERFI.

Þar sem Tryggingamiðstöðin rekur váttryggingastarfsemi sína í hlutafélagaformi tekur stjórnkerfi félagsins mið af lögum um hlutafélög nr. 2/1995 ásamt lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Einnig grundvallast stjórnkerfi félagsins á ýmsum stjórnvaldsfyrirmælum, svo sem reglugerðum og reglum útgefnum af Fjármálaeftirlitinu.

Jafnframt hefur félagið sett sér innri reglur og stefnur m.a. um starfsreglur stjórnar og undirnefnda, innra eftirlit, innri endurskoðun, áhættuvilja, fjárhagsstefnu, áhættustýringarstefnu, starfskjarastefnu, og upplýsingastefnu

Hluthafafundur fer með æðsta vald í málefnum félagsins. Stjórn félagsins, sem kjörin er á aðalfundi, hefur yfirumsjón með starfsemi þess og skal hafa almennt eftirlit með rekstrinum. Tvær undirnefndir stjórnar eru starfræktar á vegum stjórnar, endurskoðunarnefnd og starfskjaranefnd. Stjórn félagsins ræður forstjóra. Engar veigamiklar breytingar voru gerðar á árinu 2017 á stjórnkerfi TM.

STJÓRN FÉLAGSINS

Stjórn félagsins er skipuð fimm mönnum og tveimur til vara. Stjórnarmenn skulu fullnægja þeim hæfisskilyrðum sem kveðið er á um í hlutafélagalögum og lögum um váttryggingastarfsemi. Stjórn kys sér formann og ber stjórnarformaður ábyrgð á því að stjórnin gegni hlutverki sínu með skilvirkum og skipulögðum hætti.

Stjórn félagsins hefur yfirumsjón með starfsemi félagsins og hefur með höndum almennt eftirlit með rekstri félagsins. Þannig er það stjórnar að móta stefnu, markmið og áhættuviðmið félagsins til lengri og skemmri tíma og móta stefnu um höfuðþætti í stjórnskipulagi félagsins. Þá hefur stjórn eftirlit með rekstri félagsins og efnahagsstöðu þess og að kerfi innra eftirlits, innri endurskoðunar og áhættustýringar sé fyrir hendi og sé virkt.

UNDIRNEFNDIR STJÓRNAR

Í stjórnkerfi félagsins starfa tvær undirnefndir stjórnar, endurskoðunarnefnd og starfskjaranefnd.

Meginhlutverk endurskoðunarnefndar er að hafa eftirlit með reikningssskilum, fyrirkomulagi innra eftirlits félagsins, o.fl. Endurskoðunarnefnd hélt sjö fundi á starfsárinu 2017 til 2018 og var nefndin fullskipuð hverju sinni.

Starfskjaranefnd hefur það hlutverk að undirbúa ákvarðanir stjórnar félagsins um almenna starfskjarastefnu félagsins og um starfskjör forstjóra og stjórnarmanna eins og m.a. er kveðið á um í hlutafélagalögum.

FORSTJÓRI

Forstjóri félagsins ber ábyrgð á daglegum rekstri og fer með ákvörðunarvald í þeim málefnum sem honum tilheyrja og ekki eru falin öðrum að lögum. Hinn daglegi rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar en nánar um valdheimildir forstjóra gagnvart stjórn er kveðið á um í ráðningarsamningi hans, áhættuvilja og fjárfestingastefnu félagsins sem stjórn hefur samþykkt. Forstjóri annast upplýsingagjöf til stjórnar um rekstur og annað sem stjórn telur þörf á til að geta rækt skyldur sínar.

Forstjóri Tryggingamiðstöðvarinnar er Sigurður Viðarsson.

FRAMKVÆMDASTJÓRN

Starfsemi TM fer fram á fimm sviðum sem heyra undir forstjóra félagsins. Forstjóri og framkvæmdastjórnar sviðanna fimm skipa framkvæmdastjórn félagsins og ber hver þeirra ábyrgð á einu sviði eins og sjá má á skipuritinu.

Skrifstofa forstjóra vistar fimm sérstök undirsvið sem öll heyra beint undir forstjóra. Þessi svið eru fjárfestingar, lögræði og regluvarsla, áhættustýring, viðskiptaþróun og mannauður.

Einstaklingsráðgjöf og markaðsmál ber ábyrgð á þjónustu, ráðgjöf og sölu til einstaklinga og fjölskyldna. Sérstök áhersla er lögð á að byggja upp og viðhalda langtímasambandi við viðskiptavinum. Það er meðal annars gert með því að greina með skipulögðum hætti þarfir hvers viðskiptavinar fyrir sig og sérsníða lausnir sem mæta þörfum hvers og eins. Markvisst er unnið að því innan sviðsins að bjóða nýjum viðskiptavinum að ganga til liðs við TM. Markaðsmál heyra undir sviðið og vinnur það að markaðsgreiningum, vöruhönnun og vörumerkjastjórnun. Framkvæmdastjóri sviðsins er Kjartan Vilhjálmsson.

Fyrirtækjaráðgjöf og erlend viðskipti ber ábyrgð á þjónustu, ráðgjöf og sölu til fyrirtækja og erlendra viðskiptavina. Sviðið ber einnig ábyrgð á endurtryggingasamningum TM og uppgjöri vegna þeirra. Þjónusta við íslenskan sjávarútveg er fyrirferðarmikil í starfsemi sviðsins. Sviðið hefur einnig með höndum skipulag og þjónustu á sviði forvarna en TM hefur á síðustu árum lagt mikla áherslu á forvarnir íslenskra sjómanna. Líf- og sjúkdómtryggingar eru hluti af starfsemi sviðsins en það stýrir rekstri dótturfélaga TM. Framkvæmdastjóri sviðsins er Hjálmar Sigurpórsson.

Áhættuverðlagning ber ábyrgð á stýringu váttryggingaáhættu. Sviðið hefur með höndum stofnstýringu og verðleggur þær áhættur sem félagið váttryggir. Tryggingastærðfræðingur félagsins tilheyrir sviðinu og hefur með höndum verkefni þar sem þörf er á tryggingastærðfræðilegri þekkingu. Framkvæmdastjóri sviðsins er Garðar Þ. Guðgeirsson.

Tjónaþjónusta ber ábyrgð á afgreiðslu allra tjóna sem tilkynnt eru til félagsins, allt frá skráningu og ákvörðun bótaskyldu til mats á tjónsfjárhæð og greiðslu bóta. Auk sérfræðiþekkingar innan sviðsins styðst Tjónaþjónusta jafnframt við net sjálfstætt starfandi sérfræðinga og fyrirtækja sem koma að verðmætabjörgun, tjónsmati og viðgerðum vegna tjóna. Skýrir verkferlar og þjónustumarkmið tryggja skjóta og vandaða málsmeðferð. Sviðið skiptist í fjórar deildir; ökutækjatjón, eigna- og ábyrgðartjón, líkams- og ferðatjón og skipa- og farmtjón. Framkvæmdastjóri sviðsins er Björk Viðarsdóttir.

Fjármála- og rekstrarsvið hefur með höndum bæði ytri og innri uppgjör félagsins auk þess að annast lánastýringu, viðskiptaþjónustu, innheimtu og greiðslu vegna tjóna og rekstrarkostnaðar. Sviðið hefur umsjón með áætlanagerð og vinnslu stjórnunarupplýsinga. Það annast einnig þróun innri hugbúnaðarkerfa, rekstur tölvukerfa og verkefnastjórnun stærri verkefna sem ganga þvert á skipurit félagsins. Sviðið sér um eignaumsjón og skrifstofuþjónustu innan TM. Meðal verkefna sviðsins er umsjón með stjórnkerfi upplýsingaöryggis og samskipti við matsfyrirtækið AM Best. Framkvæmdastjóri sviðsins er Óskar B. Hauksson.

LYKILSTARFSSVIÐ

Lykilstarfssvið félagsins eru fjögur: Áhættustýring, regluvarsla, innri endurskoðun og tryggingastærðfræði.

Áhættustýring starfar skv. áhættustýringarstefnu sem samþykkt er af stjórn og yfirfarin árlega. Samhæfð áhættustýring miðar að því að halda heildarsýn yfir alla áhættu félagsins og hvort hún sé í samræmi við áhættuvilja, fjárhagsstefnu og aðrar stefnur félagsins. Áhættustýring upplýsir stjórn félagsins í ársfjórðungslegum áhættuskýrslum um hvort áhættutaka og gjaldþol er innan áhættumarka stjórnar. Áhættustýring kemur einnig mikið að skýrslugjöf til Fjármálaeftirlitsins ásamt annarri skýrslugerð. Garðar Hólm Kjartansson er forstöðumaður áhættustýringar.

Regluvarsla skal m.a. hafa með höndum almennt eftirlit með því að í starfsemi félagsins sé fylgt lögum og reglum, þ. á m. innri reglum þess, og veita aðstoð og ráðgjöf varðandi reglufylgni auk þess að hafa með höndum regluvörslu á grundvelli laga og stjórnvaldsfyrirmæla um verðbrefaviðskipti og innri reglna þar að lútandi. Einingin starfar á ábyrgð stjórnar og heyrir undir forstjóra. Valgeir Pálsson, forstöðumaður lögfræðiþjónustu er regluvörður félagsins og veitir um leið starfssviði regluvörslu forstöðu.

Innri endurskoðun TM hefur að markmiði að efla virkni og gæði innra eftirlits og áhættustýringar ásamt því að styðja við góða stjórnarhætti með því að hafa reglubundið eftirlit með stöðu og framkvæmd þessara þátta. Í þessu skyni felast verkefni innri endurskoðunar m.a. í því að fara almennt yfir innra eftirlit félagsins með tilliti til virkni þess og gæða, athuga hvort unnið sé eftir þeim lögum og reglum sem félagið starfar eftir og fara yfir hvort verklags- og starfsreglur séu innleiddar með fullnægjandi hætti og hvernig tryggt sé að þeim sé framfylgt. Innri endurskoðanda ber að gera áætlun til þriggja ára til að tryggja að farið sé yfir alla þætti í innra eftirliti og áhættumati. Innri endurskoðun heyrir beint undir stjórn, en formaður endurskoðunarnefndar er ábyrgðaraðili starfssviðsins. Innri endurskoðandi skal starfa óháð rekstrareiningum félagsins og gæta hlutlægni í störfum sínum. Stjórn TM útvistar starfsemi innri endurskoðunar m.a. á grundvelli útvistarstefnu sinnar. Innri endurskoðun er nú útvistað til KPMG.

Tryggingastærðfræði hefur að markmiði að nýta tryggingastærðfræði, og stærðfræði og tölfræði almennt, til að efla starfsemi og stjórnun TM. Helstu tryggingastærðfræðileg verkefni er að leggja mat á váttryggingaskuld félagsins þannig að matið sé ávallt tiltækt og þannig að gögn sem þarf til sundurliðunar og skýringa séu góð, svo og að taka þátt í verðlagningu váttryggingaáhættu með áherslu á að byggt sé á góðum upplýsingum um iðgjöld og tjón. Stærðfræðingar TM starfa innan tryggingastærðfræðilegrar þjónustu á sviði áhættuverðlagningar. Forstöðumaður tryggingastærðfræðilegrar þjónustu ber ábyrgð á starfssviði tryggingastærðfræðings. Hann gefur stjórn TM skýrslu a.m.k. einu sinni á ári. Helgi Þórsson er forstöðumaður tryggingastærðfræðilegrar þjónustu.

STARFSKJARASTEFNA

Starfskjarastefna TM nær til helstu grundvallaratriða í starfs- og launakjörum stjórnarmanna, æðstu stjórnenda og annarra starfsmanna félagsins. Við ákvörðun um starfskjör skal horft til ábyrgðar og árangurs og gætt að jafnlaunasjónarmiðum. Stefnan er liður í að gæta langtímahagsmuna eigenda félagsins, starfsfólks, viðskiptavina og annarra hagsmunaaðila með skipulegum, einföldum og gegnsæjum hætti.

Þóknun til stjórnarmanna vegna stjórnarstarfa, og starfa í undirnefndum ef við á, skal ákveðin á aðalfundi ár hvert og skal þóknunin taka mið af þeim tíma sem stjórnarmenn verja til starfars, þeirri ábyrgð sem á þeim hvílir og þóknunum til stjórnarmanna sambærilegra félaga. Stjórnarmenn skulu ekki njóta hlutabréfa, kaup- eða söluréttar, forkaupsréttar og annars konar greiðslna sem tengdar eru hlutabréfum í félaginu eða þróun verðs á hlutabréfum í félaginu.

Starfskjör forstjóra og framkvæmdastjóra skulu hvað grunnlaun varðar vera samkeppnishæf miðað við aðila í sömu stöðum sambærilegra félaga á íslenskum markaði og taka mið af starfskjörum annarra starfsmanna félagsins til að tryggja samræmi og sanngjarna starfskjarastefnu innan þess. Þá skulu starfskjör taka mið af árangri stjórnenda við rekstur félagsins og stöðu þess hverju sinni, en sá þáttur skal einkum koma fram í breytilegum launum skv. kaupaukakerfi félagsins. Kaupaukakerfið byggir á tengingu umbunar við afkomu, arðsemi og árangur félagsins í heild og árangurs einstakra sviða þess, en felur þó einungis í sér heimild en ekki skyldu til greiðslu kaupauka. Kaupaukakerfið nær til forstjóra og þeirra starfsmanna sem forstjóri félagsins tekur ákvörðun um á hverjum tíma og gerir samkomulag við innan þeirra marka sem lög og innri reglur félagsins heimila. Einungis stjórn félagsins getur ákveðið kaupauka til forstjóra.

Ákvörðun um kaupauka skal ávallt tekin út frá því sjónarmiði að hún stuðli að heilbrigðum og traustum rekstri félagsins til langframa. Til þess þarf að fara fram heildstætt mat á afkomu félagsins, arðsemi og árangri þess. Forstjóri og stjórn félagsins bera ábyrgð á að setja fram grunnviðmið um árangur félagsins og skilgreina viðeigandi lykilárangursmælikvarða fyrir félagið í heild auk þess að setja fram viðmið um hvaða árangri þarf að ná að lágmarki til að greidd sé út lágmarksgreiðsla annars vegar og hvaða árangri þarf að ná til að fá hámarksgreiðslu. Stjórn félagsins ber ábyrgð á framkvæmd og samþykkt árangursmats vegna forstjóra. Forstjóri og framkvæmdastjórar setja fram árleg markmið sviða, byggð á grunnviðmiðum um árangur félagsins og lykilárangursmælikvörðum fyrir félagið í heild. Forstjóri ber ábyrgð á framkvæmd og samþykkt árangursmats fyrir einstök svið.

Kaupaukar þurfa ávallt að byggjast á mati á árangri eða frammistöðu sem er viðeigandi í hverju tilviki. Samtala veitts kaupauka til starfsmanns má á ársgrundvelli ekki nema hærri fjárhað en 25% af árslaunum viðkomandi án kaupauka. Kaupaukakerfið er sett fram með það að leiðarljósi

- að samræma markmið starfsmanna og hluthafa félagsins,
- að auka líkurnar á að félagið nái markmiðum sínum til lengri tíma litið,
- að stuðla að því að umbunað sé fyrir frammistöðu sem tekur mið af hagsmunum helstu haghafa, svo sem viðskiptavina, kröfuhafa og hluthafa,
- að stuðla að stöðugleika á váttryggingamarkaði og samræmist góðum venjum og viðskiptaháttum í váttryggingaviðskiptum,
- að kerfið hvetji ekki til óhóflegrar áhættutöku.

Við starfslok skal að jafnaði ekki koma til frekari greiðslna en um var samið í ráðningarsamningi, þó skulu greiðslur aldrei miðast við lengri tíma en lög mæla fyrir um í hverju tilviki.

Á árinu 2017 áttu sér ekki stað nein veigamikil viðskipti við hluthafa sem gátu haft veruleg áhrif á félagið og stjórnarmenn þess.

B.2 KRÖFUR UM HÆFI OG HÆFNI.

Frá 25. september 2017 hefur TM haft í gildi sérstaka stefnu með það að markmiði að tryggja eins og kostur er að í stjórn félagsins, æðstu stjórnendastöður og stöður þeirra sem ábyrgð bera á

lykilstarfssviðum veljist sem hæfastir einstaklingar til að vinna að vexti og viðgangi félagsins með gildi þess, orðspor og reglufylgni í huga.

Þeir sem stefnan tekur til, þ. á m. stjórn, forstjóri og þeir sem ábyrgð bera á lykilstarfssviðum, skulu fullnægja þeim hæfis- og hæfnisskilyrðum sem mælt er fyrir um í 41. gr. laga nr. 100/2016 og eftir atvikum í öðrum viðeigandi reglum og stjórnvaldsfyrirmælum. Þeir sem ábyrgð bera á lykilstarfssviðum skulu hafa lokið fullnægjandi háskólaprófi sem telst viðeigandi svo í hverju tilviki geti viðkomandi tekist á hendur þá ábyrgð sem í starfinu felst. Allir þeir sem sitja í endurskoðunarnefnd félagsins skulu fullnægja þessu skilyrði, en formaður nefndarinnar er ábyrgðaraðili starfssviðs innri endurskoðunar.

Við mat á hæfis- og hæfnisskilyrðum sem að framan greinir skal almennt horft til rekstrar- og orðsporsáhættu félagsins vegna starfa viðkomandi í þess þágu og þeirra viðmiða sem nánar greinir í 20. gr. reglugerðar nr. 585/2017 um váttryggingastarfsemi. Við framboð til stjórnar félagsins skal frambjóðandi gefa yfirlýsingu um að hann fullnægi lögmæltum hæfis- og hæfnisskilyrðum til setu í stjórninni. Sams konar yfirlýsingu skulu aðrir sem stefnan tekur til, svo sem forstjóri og þeir sem ábyrgð bera á lykilstarfssviðum, gefa áður en þeir eru ráðnir til starfa. Að auki metur stjórn hæfni forstjóra í tengslum við ráðningu hans og gætir að menntunarskilyrðum þeirra sem skipa endurskoðunarnefnd.

Forstjóri metur að öðru leyti hæfi og hæfni þeirra sem ábyrgð bera á lykilstarfssviðum að fengnum nánar tilgreindum upplýsingum. Í tengslum við matið skal forstjóri hverju sinni ákveða hvaða efnisatriði skulu lögð til grundvallar við mat á hæfi og hæfni viðkomandi og í því sambandi skal haft samráð við forstöðumann mannauðsmála og eftir atvikum aðra sérfróða aðila, þ. á m. regluvörð einkum við mat á þekkingu viðkomandi á lögum og reglum varðandi starfsemina.

B.3 ÁHÆTTUSTÝRINGAKERFI OG EIGIN ÁHÆTTU – OG GJALDPOLSMAT.

SAMHÆFD ÁHÆTTUSTÝRING

Samhæfð áhættustýring TM starfar skv. áhættustýringarstefnu sem samþykkt er af stjórn og yfirfarin árlega. Samhæfð áhættustýring miðar að því að halda heildarsýn yfir alla áhættu félagsins og meta hvort hún sé í samræmi við áhættuvilja, fjárhagsstefnu og aðrar stefnur félagsins. Í áhættustýringarstefnunni er áhættustýringarferli félagsins skilgreint en þar koma fram hlutverk og verkefni áhættustýringar. Stjórnendur stýra áhættu félagsins í samræmi við áhættuvilja TM sem stjórn setur og inniheldur áhættumörk sem félagið vill halda sig innan. Áhættustýring fylgist með og mælir áhættu og upplýsir stjórn félagsins í ársfjórðungslegum áhættuskýrslum um hvort áhættutaka og gjaldpól er innan áhættumarka stjórnar.

Við innleiðingu samhæfðrar áhættustýringar hefur meðal annars verið horft til ýmissa viðmiðunareglna EIOPA.

Mynd 4: Uppbygging samhæfðrar áhættustýringar

Áhættustýringarstefnan tekur meðal annars til aðferða við meðferð og mælingu einstakra áhættuþátta, útreikninga á gjaldpóli og gjaldpólskröfum, eigin áhættu- og gjaldpólsmats, þróunar líkana og skýrslugjafar um áhættu félagsins. Stefnan afmarkar einnig ábyrgð áhættustýringareiningar félagsins og aðkomu annarra sviða að áhættustýringu. Félagið hefur síðan sett eftirtaldir undirstefnur sem styðja við áhættustýringu félagsins:

- Áhættuverðlagningar og váttryggingaskuldarstefna
- Endurtryggingastefna
- Fjárfestingastefna
- Stefna um stýringu rekstraráhættu
- Starfsmannastefna
- Samskiptastefna
- Upplýsingastefna
- Upplýsingatæknistefna
- Útvistunarstefna

Undirstefnurnar afmarka svigrúm stjórnenda og starfsmanna til almennrar áhættutöku. Þannig er skýrt hvar ábyrgð stjórnenda og starfsmanna liggur hvað áhættutöku varðar og hvernig reka á daglega starfsemi með viðeigandi hætti.

Áhættustýringaraðferðir

Félagið reiðir sig að miklu leyti á staðalreglu Solvency II fyrir tölulegt áhættumat í áhættuskýrslu til stjórnar. Mikið verk er að hanna og fá samþykkt eigið líkan og notkun staðalreglu hefur hjálpað til við að einfalda, fræða og upplýsa stjórn um áhættustöðu og þróun. Félagið notar þó eigin aðferðir til að meta ýmsar helstu áhættur félagsins eins og váttryggingaáhættu, hamfaraáhættu, hlutabréfaáhættu, vaxtaáhættu og rekstraráhættu.

Félagið hefur skilgreint þær tegundir áhættu sem mynda í sameiningu áhættusnið (e. risk profile) félagsins. Þær flokkast í sex yfirflokkka:

- Váttryggingaráhætta
- Markaðsáhætta
- Kröfuáhætta
- Lausafjáraáhætta
- Rekstraráhætta
- Viðskiptaáhætta

ÁHÆTTUVILJI TM

Áhættuvilji félagsins lýsir vilja félagsins til áhættutöku og færir stjórnendum félagsins heimild til áhættutöku innan ákveðinna marka. Stjórn félagsins fær ársfjórðungslegar skýrslur um hvort félagið sé innan áhættuvilja í einstökum áhættuþáttum og yfirlit yfir stöðu gjaldþols og fjárhagslegs styrks.

Með áhættuvilja TM er sett fram skýr stefna félagsins um nauðsynlegt gjaldþol og áhættumörk sett fyrir þá áhættu sem félagið er tilbúið að bera fyrir eigin reikning. Þar eru ákvörðuð áhættumörk fyrir þrjá fyrstu áhættuflokkana hér að ofan ásamt fleiri mælingum tengdri áhættu. Í ársfjórðungslegum áhættuskýrslum fylgist stjórn félagsins með áhættutöku þess og getur brugðist við ef áhætta er komin fram úr áhættuvilja stjórnar.

Fjárhagsstefna TM skilgreinir síðan nauðsynleg gæði og magn gjaldþolsliða og inniheldur arðgreiðslu- og endurkaupastefnu félagsins og lausafjárstefnu. Gjaldþolsstýring, fjárhagslegur styrkur og traust eignasafn eru grunnforsendur þess að TM geti tekið við og borið áhættu viðskiptavina félagsins. Félagið vill halda nauðsynlegu eigin fé og gjaldþoli til að teljast traust og jafnframt skila eigendum sínum stöðugum og góðum arði til langs tíma. Félagið er með styrkleikamatið B++ hjá matsfyrirtækinu A.M. Best.

Mikil framþróun hefur orðið í eiginfjár- og gjaldþolsstýringu með skilgreiningu áhættuvilja félagsins. Stýra þarf gjaldþoli félagsins í samræmi við þá áhættu sem rekstrinum og stefnu félagsins fylgir. Þar gegna lykilhlutverki kröfur laganna um váttryggingastarfsemi (Solvency II) og markmið félagsins um að halda matseinkunn í fjárfestingaflokki. Tekist hefur að ná góðum tókum á verkefninu og hefur félagið sett sér skýr markmið með vikmörkum um hve mikið gjaldþol félagið þarf.

Félagið hefur sett sér markmið um gjaldþolshlutfall upp á 1,5 með vikið frá 1,4 til 1,7. Fari gjaldþolshlutfallið út fyrir mörkin kallar það á viðbrögð stjórnar og starfsmanna.

EIGIÐ ÁHÆTTU- OG GJALÐPÓLSMAT

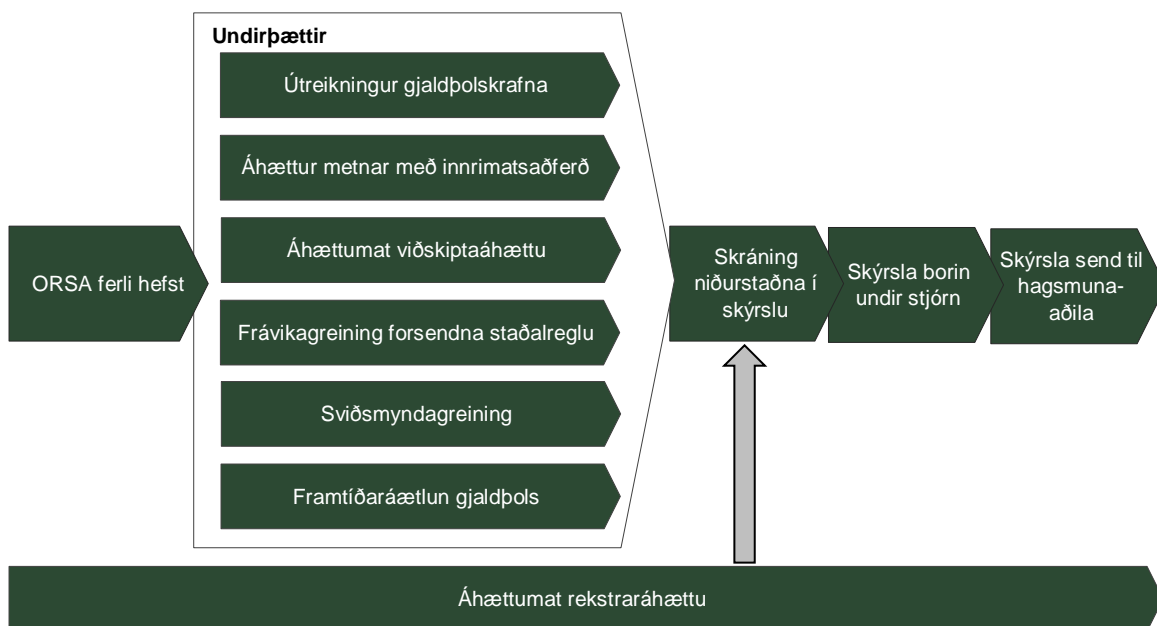
Einu sinni á ári, hið minnsta, framkvæmir TM svokallað „Eigið áhættu og gjaldþolsmat“ sem í daglegu tali er nefnt ORSA (e. Own Risk and Solvency Assessment). ORSA-matið er hliðstætt ICAAP-mati sem bankar fara í gegnum árlega og er skýrsla um matið send Fjármálaeftirlitinu.

Lagt er mat á alla áhættuþætti félagsins, líka þá sem ekki eru metnir í staðalreglu. Þá er félögum ætlað að nota sínar eigin aðferðir til að meta áhættur og þær niðurstöður bornar saman við niðurstöður staðalreglu. Staðalregla byggir á ákveðnum forsendum og því ber váttryggingafélögum einnig að leggja mat á hvort þær forsendur passi við raunáhættu og aðstæður þess.

Ekki er nóg að sýna fram á góða gjaldþolsstöðu heldur á ORSA-matið líka að innihalda framtíðaráætlun til 3–5 ára. Við gerð áætlunarinnar er horft til gjaldþols og áhættusniðs félagsins og tekið tillit til áætlaðra arðgreiðslna. Niðurstöður ORSA eiga að tryggja að yfir áætlunartímabilið sé gott jafnvægi á milli stefnu félagsins í áhættutöku og þess gjaldþols sem nauðsynlegt er til að styðja stefnuna.

Fylgt er verklagi við gerð áhættumatsins samkvæmt ORSA stefnu félagsins. ORSA ferlið skiptist í sjö undirverkþætti sem ætlað er að meta allar áhættur félagsins og uppfylla kröfur sem gerðar eru til ORSA.

Mynd 5: ORSA ferli

B.4 INNRA EFTIRLITSKERFI.

INNRA EFTIRLIT

Innra eftirlitskerfi félagsins byggist á skýru stjórnskipulagi með aðgreiningu starfa og leiðbeiningum ásamt stjórnkerfi upplýsingaöryggis, allt undir eftirliti innri endurskoðunar. Innra eftirlit miðar að því að tryggja að félagið vinni sem best að rekstrarmarkmiðum sínum og öðrum markmiðum um starfsemi, að allar upplýsingar séu réttar og að fylgt sé gildandi löggjöf í starfsemi félagsins.

Helstu verkferlar. Helstu verkferlum í innra eftirliti er lýst í stjórnháttayfirlýsingu félagsins.

REGLUVARSLA

Regluvarsla fylgist með öllum lagabreytingum og breytingum á stjórnvaldsfyrirmælum sem áhrif geta haft á starfsemi TM, hvort sem um er að ræða innri rekstur eða þá þjónustu sem félagið veitir viðskiptavinum sínum. Hún stuðlar að því að veita stjórnendum, þ. á m. stjórn félagsins, og öðrum starfsmönnum upplýsingar og ráðgjöf með það að markmiði að starfsemi félagsins sé í alla staði í samræmi við lög og reglur, þ.á.m. eigin reglur og stefnur sem félagið setur sér.

B.5 INNRI ENDURSKOÐUN.

Markmið TM með innri endurskoðun er að efla virkni og gæði innra eftirlits og áhættustýringar hjá félaginu ásamt því að styðja við góða stjórnarhætti með því að hafa reglubundið eftirlit með stöðu og framkvæmd þessara þátta.

Samkvæmt lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi ber váttryggingafélagi að hafa virka innri endurskoðun sem felur í sér mat á skilvirkni og gæðum innra eftirlitskerfis og annarra þátta stjórnkerfisins. Innri endurskoðun skal vera hlutlæg og óháð rekstrareiningum váttryggingafélagsins. Upplýsa skal stjórn um allar niðurstöður og ábendingar innri endurskoðunar sem tekur ákvörðun um aðgerðir og sér um að þeim sé framfylgt. Hjá félaginu starfar endurskoðunarnefnd sem skipuð er af stjórn félagsins til eins árs í senn. Henni er m.a. ætlað að hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits félagsins, innri endurskoðun og áhættustýringu.

Stjórn útvistar innri endurskoðun, en þó er reglubundið lagt mat á hagkvæmni þess að útvista innri endurskoðun í stað þess stofna innri endurskoðunardeild. Við val á innri endurskoðanda er gerð er krafa um að hann sé viðurkennt endurskoðunarfyriertæki sem starfar eftir lögum, reglum og viðurkenndum alþjóðastöðlum um innri endurskoðun. Gerð er krafa um að þeir starfsmenn sem að verkinu koma búi yfir staðgóðri þekkingu og reynslu á endurskoðunarverkefnum og a.m.k. einn þeirra sé löggiltur endurskoðandi eða með viðurkennt próf í innri endurskoðun. Stjórn TM tekur ákvörðun um val á innri endurskoðanda að fenginni tillögu endurskoðunarnefndar.

B.6 STARFSSVIÐ TRYGGINGASTÆRÐFRÆÐINGS.

Markmið TM er að nýta tryggingastærðfræði, og stærðfræði og tölfræði almennt, til þess að efla starfsemi og stjórnun félagsins. Stærðfræðin er notuð í reglubundnum og tilfallandi verkefnum eins og eðlilegt er í váttryggingafélögum og er notkuninni hagað þannig, að hún uppfylli löggjöf, staðla og góðar venjur.

Helstu tryggingastærðfræðileg verkefni eru að leggja mat á váttryggingaskuld félagsins þannig að matið sé ávallt tiltækt og þannig að gögn sem þarf til sundurliðunar og skýringa séu góð, svo og að taka þátt í verðlagningu váttryggingaáhættu með áherslu á að byggt sé á góðum upplýsingum um iðgjöld og tjón. Stærðfræðingar félagsins koma einnig að öðrum reglubundnum eða tilfallandi verkefnum, meðal annars þætti váttryggingastarfseminnar í rekstrarspá félagsins.

Stærðfræðingar félagsins starfa innan tryggingastærðfræðilegrar þjónustu á sviði áhættuverðlagningar. Tveir stærðfræðingar (tölfræðingar) eru í föstu starfi hjá félaginu. Fylgt er staðli Evrópusamtaka tryggingastærðfræðinga (AAE) um starfshætti tryggingastærðfræðinga (ESAP 1, General Actuarial Practice) nema annað sé tekið fram hverju sinni.

Þeir annast, á ábyrgð forstöðumanns, starfssvið tryggingastærðfræðings. Það lýtur ákvæðum Solvency II og er skilgreint í 48. gr. laga 100/2016 um váttryggingastarfsemi.

Til þess að rækja viðfangsefni sín starfar tryggingastærðfræðin m.a. eftir þessum stefnum félagsins:

- Stefnu um tryggingastærðfræði í starfi TM
- Váttryggingaáhættu- og váttryggingaskuldastefnu
- Stefnu um gæði gagna og gagnaskil

B.7 ÚTVISTUN.

TM hefur sett sér stefnu um hvernig útvistun skuli háttað í félaginu. Félagið útvistar ekki verkefnum sem teljast undir kjarnastarfsemi og gerðir eru formlegir samningar í kringum þau verkefni sem er útvistað. Sérstaklega er gætt að upplýsingaöryggi við ákvörðun og samningagerð við þjónustuaðila. Varðandi útvistun á mikilvægri starfsemi félagsins þá útvistar félagið innri endurskoðun til viðurkennds endurskoðunarfyrtækis.

B.8 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

Engar aðrar upplýsingar

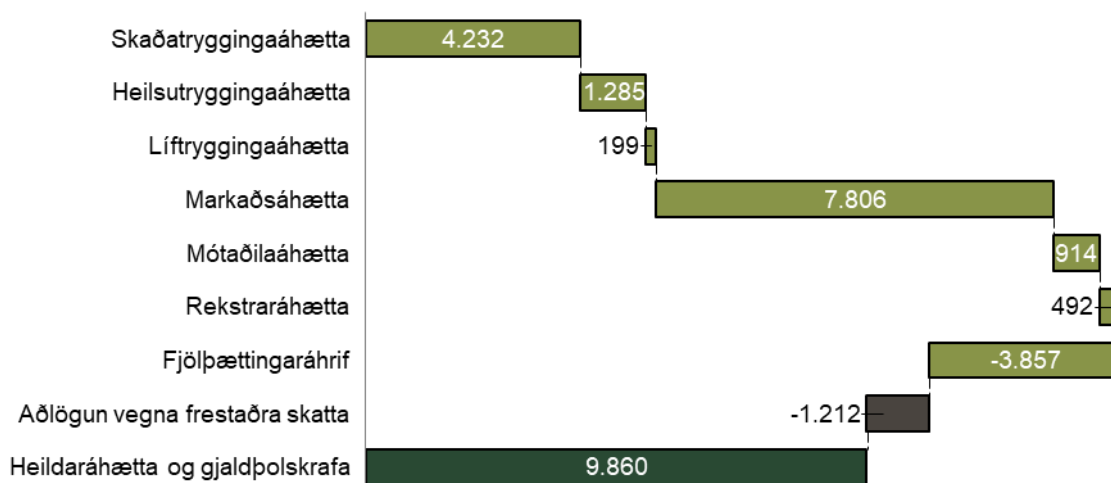
C. ÁHÆTTUSNIÐ.

Það er hluti af váttryggingarekstri TM, eins og öðrum rekstri, að taka á sig áhættur af ýmsum toga. Þessar áhættur tekur félagið á sig, stýrir og fylgist reglulega með. Áhættur eru teknar í samræmi við skilgreindan áhættuvilja félagsins sem settur er af stjórn þess.

Til að bera áhættur þá þurfa váttryggingafélög að uppfylla gjaldpolskröfur samkvæmt lögum. Þeim er ætlað að tryggja að félag sé búið nægilegum fjárhagslegum styrk til að þola áföll tengd þessum áhættum. Er það gert til að tryggja hag váttryggingartaka og annarra hagsmunaaðila félaganna.

Gjaldpolskröfurnar eru áhættumiðaðar og reiknaðar með svokallaðri staðalreglu sem fylgir lögnum. Staðalreglan inniheldur aðferðir til að mæla allar helstu áhættur váttryggingafélaga en þó ekki allar og því ber að taka tillit til þess. Félagið reiknar gjaldpolskröfurnar ársfjórðungslega ásamt öðrum áhættutengdum atriðum og kynnir þær fyrir stjórn félagsins. Einnig eru niðurstöður útreiknings gjaldpolskrafna sendar Fjármálaeftirlitinu ársfjórðungslega.

Mynd 6: Uppbygging gjaldpolskröfu Samstæðunnar

C.1 VÁTTRYGGINGAÁHÆTTA.

Félagið tekur að sér að bæta tiltekin tjón viðskiptavina gegn greiðslu iðgjalda. Iðgjald er greitt í upphafi þess tímabils sem váttryggingaverndin nær yfir, tjónin verða seinna og tjónsuppgjör getur síðan tekið nokkurn tíma, háð eðli tjónsins og aðstæðum. Iðgjöld og væntanlegar tjónabætur þarf að varðveita þar til kemur að greiðslu. Iðgjöldin þurfa að standa undir öllum tjónakostnaði, rekstrarkostnaði og hæfilegri álagningu að teknu tilliti til ávöxtunar á greiddum iðgjöldum og tjónakröfum. Váttryggingaáhætta er

sérstök fyrir váttryggingastarfsemi og stafar af því að iðgjöld eru ákveðin fyrir fram en þjónustan veitt seinna og oft er áhættan ekki að fullu þekkt í einstökum atriðum í upphafi.

Félagið stýrir áhættu af váttryggingaáhættu að mestu leyti með vandaðri verðlagningu og endurtryggingum sem veita félaginu mjög góða vernd gegn stórum tjónum.

Váttryggingaáhætta er reiknuð með staðalreglu og skiptist þar í þrennt; skaðatryggingar, heilsutryggingar og líftryggingar.

SKAÐATRYGGINGAÁHÆTTA

	2017	2016
Skaðatryggingar - gjaldþolskrafa		
Lögbundnar ökutækjatryggingar	2.375.484	2.082.517
Frjálsar ökutækjatryggingar	780.536	634.943
Skipa-, farm- og flugtryggingar	799.740	1.099.181
Eignatryggingar	777.261	723.117
Ábyrgðatryggingar	724.068	638.365
Efndaváttryggingar	3.456	3.350
Hamfaraáhætta	608.821	759.429
Fjölþættingaráhrif	-1.837.490	-1.924.408
Skaðatryggingaáhætta	4.231.876	4.016.495

HEILSUTRYGGINGAÁHÆTTA

	2017	2016
Heilsutryggingar - gjaldþolskrafa		
Almennar slysa- og sjúkratryggingar	608.100	531.106
Tryggingar launþega	734.391	708.791
Sjúkrakostnaðartryggingar	2.694	1.967
Sjúkdómaáhætta	23.080	22.401
Hamfaraáhætta	296.429	196.754
Fjölþættingaráhrif	-379.837	-305.584
Heilsutryggingaáhætta	1.284.857	1.155.436

LÍFTRYGGINGAÁHÆTTA

	2017	2016
Líftryggingar - gjaldþolskrafa		
Dánaráhætta	147.237	148.483
Hamfaraáhætta	101.827	102.688
Fjölþættingaráhrif	-50.208	-50.632
Líftryggingaáhætta	198.856	200.539

C.2 MARKAÐSÁHÆTTA.

MARKAÐSÁHÆTTA

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði fjármálagerninga hafi áhrif á virði fjárfestinga félagsins sem og skulda félagsins. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að takmarka

áhættu við skilgreind mörk, ásamt því að hámarka ávöxtun fjárfestingasafnsins. Fjárfestingaeignum er skipt í eignir á móti váttryggingaskuld sem inniheldur öruggari eignir svo sem ríkisskuldabréf og sértrygð skuldabréf og í eignir á móti eigin fé sem geta verið áhættusamari eignir.

Stefna félagsins við stýringu markaðsáhættu ræðst af fjárfestingastefnu þess og áhættuvilja en þar hefur stjórn félagsins sett mörk varðandi eignasamsetningu félagsins. Með þessu leitast félagið við að tryggja fjölbreytni í fjárfestingasafninu. Fylgst er með daglegum breytingum á markaði af starfsmönnum félagsins í samræmi við fjárfestingastefnu og starfsreglur félagsins. Stjórn félagsins fylgist með og greinir heildarmarkaðsáhættu félagsins a.m.k. ársfjórðungslega.

GJALDPOLSKRÖFUR VEGNA MARKAÐSÁHÆTTU

Áhætta og gjaldpolskrafa vegna markaðsáhættu er reiknuð með staðalreglu Solvency II. Staðalreglan inniheldur alla helstu markaðsáhættur váttryggingafélaga og miðað er við 99,5% vágildi.

	2017	2016
Markaðsáhætta		
Vaxtaáhætta	287.067	127.322
Hlutabréfaáhætta	6.690.038	5.731.311
Fasteignaáhætta	12.043	30.084
Áhættuálagsáhætta	634.387	684.792
Sambjöppunaráhætta	1.665.550	928.707
Gjaldmiðlaáhætta	914.597	177.232
Fjölpættingaráhrif	-2.397.336	-1.278.137
Samtals	7.806.346	6.401.310

HELSTU BREYTINGAR Á MILLI ÁRA

Vaxtaáhætta félagsins hefur undanfarin ár verið frekar lág miðað við stærð safnanna sem er á bak við tölurnar. Ástæðan er sú að á móti vaxtanæmum eignum félagsins þá komu vaxtanæmar skuldir félagsins þar sem mestu munar um váttryggingaskuld félagsins. Þessi tvö söfn hafa parast vel saman og það skýrir lága vaxtaáhættu. Mögulega er hægt að para eignir og skuldir það vel saman að vaxtaáhætta verði núll. Að sama skapi þá er hætta á miklu flökki vaxtaáhættu eins og sjá má á milli ára hér þó hún sé enn lág.

Hlutabréfaáhætta hefur vaxið um 16,7% á milli ára og stafar af hækkun hlutabréfaeigna og sjóða samstæðunnar. Ein af eignum samstæðunnar sem bættist við á árinu er eign félagsins í S122 ehf. sem er stærsta einstaka hlutabréfaeign félagsins eða 2.156 m.kr.

Eignir sem flokkast undir hlutabréfaáhættu í staðalreglu	2017	2016
Móðurfélagið (TM og TM fé)	14.978.257	13.022.169
Líftryggingamiðstöðin	0	0
Samstæða	14.978.374	13.135.976

Sambjöppunaráhætta og gjaldmiðlaáhætta hækka nær eingöngu vegna hlutbréfa samstæðunnar í S122 ehf. sem telst vera skráð hlutabréfaeign í evrum eftir gegnumhorf (e. look-through) samkvæmt staðalreglu.

Þessar hækkanir liða markaðsáhættunnar stuðla þar af leiðandi að hærri fjölpættingaráhrifum sem fer hækkandi þegar áhætta dreifist á fleiri flokka markaðsáhættu.

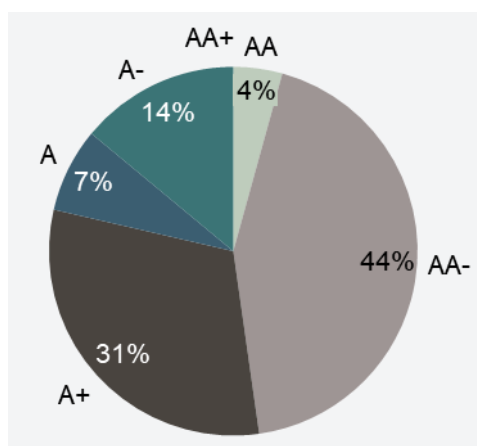
C.3 MÓTAÐILAÁHÆTTA.

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar og tryggingar hrökkva ekki fyrir eftirstöðvum viðkomandi kröfu.

Í mótaðilaáhættu staðalreglu er eignum skipt í tvennt. Tegund 1 sem eru bankainnstæður og mótaðilar í endurtryggingum og sú vernd sem þeir veita og tegund 2 sem eru iðgjaldakröfur, útlán og aðrar kröfur. Mótaðilaáhætta er mæld meðal annars út frá láns hæfiseinkunn mótaðilanna.

	2017	2016
Mótaðilaáhætta - gjaldpolskrafa		
Bankainnstæður og endurtryggingavernd (tegund 1)	339.665	285.473
Viðskiptakröfur og útlán (tegund 2)	631.666	580.148
Fjölþættingaráhrif	-56.888	-49.232
Mótaðilaáhætta	914.443	816.389

Mynd 7: Styrkleikamat endurtryggjenda fyrir árið 2018

C.4 LAUSAFJÁRÁHÆTTA.

Lausafjáraáhætta er hættan á því að félagið geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Félagið þarf á hverjum tíma að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt ófyrirséðum breytingum í fjármögnun eða breytingum á seljanleika eigna. Hluti fjármálagerninga félagsins eru fjárfestingar í óskráðum hlutabréfum sem ekki eru viðskipti með á skipulegum mörkuðum og almennt getur tekið tíma að selja. Því gæti félagið staðið frammi fyrir því að geta ekki innleyst fjárfestingar sínar, fyrir fjárhæð nálægt metnu gangvirði þeirra, í því skyni að mæta lausafjarpörf sinni sem gæti haft áhrif á afkomu, efnahag og framtíðarhorfur.

Félagið hefur sett sér lausafjástefnu með það að markmiði að draga úr líkum á lausafjandræðum. Þar hefur félagið sett tvo mælikvarða sem þurfa að vera fyrir ofan ákveðið lágmark:

1. Handbært fé ekki undir 80% af markmiði handbærs fjár sem þarf til daglegs reksturs.
2. Markmið um að handbært fé, ríkisskuldabréf og lausafjárjóðir sem eru tryggar og auðseljanlegar eignir (HQLA) nemi aldrei lægra hlutfalli en 30% af tjónaskuld.

Lausafjáraáhætta er ekki metin í staðalreglu.

C.5 REKSTRARÁHÆTTA.

Félagið býr við áhættu vegna mismunandi þátta í rekstri þess sem geta leitt til beins eða óbeins taps. Þessir þættir varða t.d. starfsmenn, upplýsingakerfi og ferla. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga innan félagsins. Þrátt fyrir að TM hafi gripið til margvíslegra ráðstafana í starfsemi sinni í því skyni að draga úr rekstraráhættu er ekki hægt að útiloka að félagið geti orðið fyrir fjárhagslegu tjóni vegna slíkra áhættuþátta sem þá hefði áhrif á afkomu, efnahag og framtíðarhorfur.

Félagið hefur um árabil verið með vottað stjórnkerfi upplýsingaöryggis skv. ISO 27001 staðlinum. Hluti af stjórnkerfinu er gerð áhættumats samkvæmt stefnu um stýringu rekstraráhættu. Gripið er til viðeigandi ráðstafana í rekstrinum á grundvelli áhættumatsins. Einnig er fylgst með þeim atvikum sem koma upp og lagt mat á grunnorsakir og gerðar fyrirbyggjandi ráðstafanir.

Rekstraráhætta í staðalreglu er hins vegar reiknuð sem hlutfall af iðgjöldum og vátryggingaskuld félagsins og því ekki hægt að segja að um nákvæm vísindi sé að ræða. (Sjá rekstraráhættu í töflu hér að ofan).

C.6 AÐRAR VEIGAMIKLAR ÁHÆTTUR.

VIÐSKIPTAÁHÆTTA

Eins og hjá öðrum félögum sem starfa á samkeppnismarkaði fylgir starfseminni margvísleg viðskiptaáhætta sem er að miklu leyti háð ákvörðunum og stefnumótun félagsins. Síðan fylgir starfseminni viðskiptaáhætta eins og áhættuþættir tengdir áætlunum félagsins, samkeppnis- og efnahagsumhverfi og markaðssetningu sem geta skaðað orðspor félagsins.

Félagið gerir stefnumótandi áætlun til fimm ára þar sem framtíðarsýn og heildarstefna félagsins er skilgreind. Meðal annars er byggt á greiningum á ytri efnahagsaðstæðum, samkeppnisumhverfi og stöðu félagsins. Stefnumótunarvinna stjórnar og stjórnenda hefur haft það að markmiði að vel sé fylgst með markaðsaðstæðum, rekstrarumhverfi og þeim tækifærum sem þar leynast. Með því að sinna þessu hlutverki af metnaði má ná auknum árangri í rekstri og takmarka þau áhrif sem stefnumótunaráhætta getur falið í sér.

Hjá félaginu er fylgst náið með öllum helstu fréttu- og samskiptamiðlum á Íslandi. TM hefur í sama tilgangi sett sér reglur um samskipti við fjölmiðla. Atvik eins og brot á lögum, rannsókn eða húsleit eftirlitsaðila eru líkleg til að hafa áhrif á ímynd fyrirtækja. TM hefur gert viðbragðsáætlanir vegna slíkra atburða til þess að lágmarka áhrif þeirra.

Viðskiptaáhætta er ekki metin í staðalreglunni.

C.7 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

Engar aðrar upplýsingar

D. MAT Á GJALDPOLSSTÖÐU.

EFNAHAGUR

Efnahagur TM hefur verið mjög traustur um árabil með háu eiginfjár- og gjaldþolshlutfalli. Eiginfjárhlutfall var 40,7% í lok árs 2017 og gjaldþolshlutfallið 1,51 sem er í samræmi við áhættuvilja stjórnar félagsins.

SOLVENCY II EFNAHAGSREIKNINGUR

Eftirfarandi tafla sýnir örlítið einfaldaða mynd af efnahagsreikningi samkvæmt Solvency II síðustu tvö ár borinn saman við síðustu reikningsskil félagsins samkvæmt IFRS í lok árs 2017.

2017

2016

IFRS

Eignir			
Óefnislegar eignir	0		313.151
Rekstrarfjármunir	342.615	386.132	342.615
Fjárfestingar	26.338.237	24.069.099	26.338.237
Fjárfestingafasteignir	48.171	120.334	48.171
Hlutabréf	7.394.053	7.556.607	7.394.053
Skráð hlutabréf	2.610.796	1.976.916	2.610.796
Óskráð hlutabréf	4.783.257	5.579.691	4.783.257
Skuldabréf	9.976.022	8.126.694	9.976.022
Ríkisskuldabréf	5.061.139	3.781.702	5.061.139
Fyrirtækjaskuldabréf	4.819.297	4.250.199	4.819.297
Veðtryggð bréf	95.586	94.793	95.586
Fjárfestingasjóðir	8.919.310	8.251.778	8.919.310
Aðrar fjárfestingar	681	13.686	681
Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	27.903	0	27.903
Útlánasafn	1.299.709	1.561.160	1.299.709
Endurtryggingaeignir	503.452	1.050.023	498.028
Bankareikningar	1.136.584	902.771	1.136.584
Viðskiptakröfur	4.611.992	4.036.872	4.611.992
Eigin bréf	0	903.688	0
Aðrar eignir	90.586	94.004	90.586
	34.351.077	33.003.749	34.658.804
Skuldir			
Vátryggingaskuld	16.675.764	16.021.575	17.191.363
Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	27.903	0	27.903
Víkjandi lán	2.109.632	2.070.289	2.109.632
Aðrar skuldir	1.227.505	1.603.698	1.227.505
	20.040.803	19.695.562	20.556.403
Eignir umfram skuldir	14.310.274	13.308.187	14.102.401

D.1 EIGNIR.

Liðurinn fjárfestingar í Solvency II efnahag nam 26.338 m.kr. í árslok 2017 og hækkaði um 9,4% frá árinu 2016. Bankareikningar (handbært fé og bundin innlán) námu 1.130 m.kr. í árslok 2017 sem jafngildir um 4% af fjárfestingasafninu. Útlán félagsins lækkuðu á árinu en megnið af þeim eru bílalan til viðskiptavina. Þessir liðir saman mynda það sem félagið kallar fjárfestingaeignir félagsins og samtals vega þær um 83% af heildareignum félagsins sem námu 34.659 m.kr samkvæmt reikningsskilum.

Rekstrarfjármunir félagsins námu 343 m.kr. í árslok 2017. Húsnæðið sem TM notar í starfsemi sinni er að mestu leyti tekið á leigu, þar með taldar höfuðstöðvar félagsins að Síðumúla 24.

Óefnislegar eignir námu 313 m.kr. í árslok 2017 og voru annars vegar viðskiptavild að fjárhæð 100 m.kr. vegna kaupa á minnihluta í Líftryggingamiðstöðinni hf. og hins vegar eignfærður hugbúnaður. TM breytti afskriftareglum sínum á árinu og er nú eignfærður hugbúnaður afskrifaður á 10 árum. Óefnislegar eignir koma ekki fram á Solvency II efnahag.

Nýr liður í efnahagsreikningi er fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka og felur hann í sér eignasafn váttryggjenda vegna söfnunarlíftrygginga. Þessi liður er einnig skuldamegin í efnahag.

Hlutur endurtryggjenda í váttryggingaskuld er færður sem endurtryggingaeignir en þær námu 503 m.kr. í árslok 2017 miðað við Solvency II en 498 m.kr. samkvæmt reikningsskilum og lækka töluvert á milli ára. Kröfur á endurtryggjendur vegna uppgerðra mála eru hins vegar færðar með viðskiptakröfum. Viðskiptakröfur námu 4.612 m.kr. í árslok 2017 og hækka um 14% á milli ára. Hlutfall viðskiptakrafna í árslok af iðgjöldum ársins er 30% en var 27% árið á undan.

VIRÐISMAT FÉLAGSINS Á FJÁREIGNUM

Hér verður farið yfir hvernig verðmat á fjáreignum samstæðunnar fer fram og þá er sérstaklega átti við fjárfestingaeignir þess. Munur er á flokkun fjárfestinga félagsins hér og þeirri flokkun sem kemur fram í reikningsskilum TM.

Ríkisskuldabréf

Ríkisskuldabréf eru að langmestu leyti skráð íslensk ríkisskuldabréf. Virði bréfanna er þannig í samræmi við markaðsverð þeirra á skipulögðum og virkum markaði (fair value). TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II. Sveitarfélagaskuldabréf flokkast með ríkisskuldabréfum og eru eingöngu skráð íslensk sveitarfélagaskuldabréf. Virði bréfanna er þannig í samræmi við markaðsverð þeirra á skipulögðum og virkum markaði (fair value). Ef ekki eru virk viðskipti með bréfin þá hefur TM metið virði bréfanna miðað við önnur sambærileg bréf á markaði með svipaðan meðallíftíma og áhættuálag. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

Fyrirtækjaskuldabréf

Fyrirtækjaskuldabréf eru bæði venjuleg fyrirtækjaskuldabréf og sértryggð skuldabréf. Sértryggðu bréfin eru nær eingöngu skráð íslensk sértryggð skuldabréf. Virði bréfanna er þannig í samræmi við markaðsverð þeirra á skipulögðum og virkum markaði (fair value). Ef ekki eru virk viðskipti með bréfin þá hefur TM metið virði bréfanna miðað við önnur sambærileg bréf á markaði með svipaðan meðallíftíma og áhættuálag. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

Skráð hlutabréf

Skráð hlutabréf eru metin skv. markaðsvirði félaganna í kauphöllum. Í dag er eingöngu um hlutabréf að ræða í íslensku kauphöllinni. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

Óskráð hlutabréf

Óskráð hlutabréf eru metin á gangvirði (fair value). TM notar nokkrar aðferðir til að meta gangvirði óskráðra eigna:

- Nýleg viðskipti með bréfin.
  - Ef viðskipti hafa verið með hluti í viðkomandi félagi á milli ótengdra fjárfesta og viðskiptin virðast uppfylla svonefnd armslengdarsjónarmið, þá notar TM það verð sem viðmið.
- Kennitölusamanburður.
  - Kennitölusamanburður við skráð félög á markaði innan sömu atvinnugreinar eða við félög með svipuð einkenni, er notaður til virðismats.
- Núvirt sjóðsstreymi.
  - Til hliðsjónar við kennitölusamanburð notar TM núvirt sjóðsstreymislíkan til að komast að gangvirði óskráðra hlutabréfa.

Fjárfestingafasteignir

Fjárfestingafasteignir eru fasteignir i hreinni eign TM. Fasteignirnar eru íbúðafasteignir. Virði eignanna er nær eingöngu metið út frá fasteignamati ríkisins á eignunum en stundum er stuðst við verðsamanburð við aðrar svipaðar eignir.

Fjárfestingasjóðir

Sjóðir í eigu TM skiptast aðallega í hlutabréfa-, skuldabréfa- og fasteignasjóði. Þeir eru ýmist verðbréfa-, fjárfestinga- eða fagfjárfestingasjóðir. Sjóðirnir eru bæði erlendir og innlendir sjóðir og ýmist skráðir eða óskráðir sjóðir en langflestir erlendu sjóðirnir eru skráðir í kauphöll. TM metur virði þeirra skv. opinberum verðum sem sjóðsstjórar þeirra gefa út eða markaðsverð þeirra á markaði. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

Aðrar fjárfestingar

Aðrar fjárfestingar eru kröfur í þrotabú. Notast er við varfærið mat á virði slíkra eigna og það er byggt á þeim upplýsingum sem berast. Það geta verið arðgreiðslur og áætlanir sendar af bússtjórum þrotabúa. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

Bankareikningar

Staða bankareikninga ásamt því að áföllnum vöxtum er bætt við. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

Útlánasafn

Útlánasafn TM er að mestu leyti fasteigna- og bílalan. Virði lánanna er metið út frá höfuðstól lánanna að frádregnum bæði almennum og sértækum afskriftum. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

Það er því enginn munur á virði fjárfestingaeigna TM hvort sem um ræðir reikningskil félagsins samkvæmt IFRS eða samkvæmt reglum Solvency II.

D.2 VÁTRYGGINGASKULD.

Í lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi eru tekin í íslenska löggjöf ákvæði tilskipunar 2009/138 um gjaldþol váttryggingafélaga, svonefndar Solvency-II gjaldþolsreglur. Nánari ákvæði um váttryggingaskuldina eru í reglugerð um váttryggingastarfsemi nr. 585/2017 og í leiðbeiningum eftirlitsstofnana. Váttryggingaskuld skal vera samtala besta mats (*e. Best Estimate*) á skuldbindingum vegna gerðra váttryggingarsamninga og áhættuálags (*e. Risk Margin*).

Váttryggingaskuld er þær fjárhagslegu skuldbindingar sem hvíla á félaginu vegna gerðra váttryggingarsamninga. Henni er skipt í þrjá meginflokka í löggjöfinni: tjónaskuld, iðgjaldaskuld og áhættuálag. Tjónaskuld er sú fjárhagslega skuldbinding sem hvílir á félaginu vegna óuppgerðra orðinna tjóna í heild sinni. Iðgjaldaskuld varðar þá váttryggingavernd í framtíðinni sem félagið hefur þegar lofað að veita. Áhættuálag er sú fjárhæð sem ætlað er að tryggja að váttryggingaskuld samsvari þeirri fjárhæð sem gera má ráð fyrir að önnur váttryggingafélög áskilji sér til þess að taka að sér og standa við skuldbindingar félagsins vegna gerðra váttryggingarsamninga á uppgjörstigi.

Óvissa er á váttryggingaskuldinni vegna óvissu um þróun tjóna, bæði orðinna tjóna og líka vegna tjóna sem félagið hefur lofað að bæta en ekki eru enn orðin. Auk þess er óvissa um rekstrarkostnað í framtíðinni og einnig um almennt fjármálaumhverfi, en það hefur áhrif á hvernig iðgjöldin duga fyrir tjónum og kostnaði.

Mat á váttryggingaskuld félagsins er ekki það sama í reikningsskilum félagsins og við útreikninga á gjaldþoli. Tjónaskuld félagsins er sú sama, en við mat á iðgjaldaskuld og áhættuálagi er notuð önnur aðferð, sem er lýst hér.

Meginsjónarmið við mat á váttryggingaskuld félagsins við útreikninga á gjaldþoli er greiðsluraðasjónarmið. Þá er horft til tjónabóta og annars kostnaðar sem þarf að greiða, auk iðgjalda sem váttryggingartakar eiga eftir að greiða fyrir vernd í framtíðinni. Þar sem greiðslur vegna váttryggingaskuldbindinga eru slembiferli þarf að ákvarða greiðsluraðir af skynsemi sem þá fjárhæð sem líklegast er að verði greidd á hverju tímabili í framtíðinni.

Greiðsluraðir eru verðbættar með verðbólguþá á uppgjörstigi sem er ákvörðuð út frá verðbólguálagi á fjármálamarkaði. Að lokum eru greiðsluraðir núvirtar með áhættulausum vaxtaferli fengnum frá EIOPA og er núvirði greiðsluraðanna okkar besta mat á váttryggingaskuldbindingum félagsins.

BESTA MAT Á SKULDBINDINGUM

Besta mat á skuldbindingum er reiknað tvískipt sem besta mat á iðgjaldaskuld og besta mat á tjónaskuld. Félagið tók upp matsaðferð „Solvency II“ fyrir tjónaskuldina við ársuppgjör 2014. Þá var jafnframt ákveðið að nota ekki að sinni þá matsaðferð fyrir iðgjaldaskuld í reikningsskilum, en endurmeta það þegar reynsla verður komin á matsaðferðina við gjaldþolsútreikninga.

Tjónaskuld félagsins er metin með tölfræðilegum aðferðum með því að spá heildartjónakostnaði orðinna tjóna þegar uppgjóri þeirra er lokið, en að frádregnu því sem þegar hefur verið greitt. Notuð er aðferðin „Chain Ladder“ á tjónsáætlanir, skipt í einsleita áhættuflokka. Ákveðnar forsendur eru notaðar til að meta skuldina með aðferðinni „Chain Ladder“, en til að tryggja að matið sé raunhæft er tjónaskuldin einnig metin með „Munich Chain Ladder“ og „Chain Ladder“ undir mörgum mismunandi forsendum og mötin borin saman. Í sérstökum tilvikum er tjónaskuldin ekki metin með hefðbundnum tölfræðilegum aðferðum, eins og þegar forsendur fyrir því að nota „Chain Ladder“ eru ekki uppfylltar fyrir ákveðna tegund tjóna eða ef tjónin eru mjög stór. Þegar upphæð tjónaskuldar er fengin, er dreifing greiðslna áætluð með því að nota kvótastuðla fengna með „Chain Ladder“ aðferðinni notaðri á tjónagreiðslur. Greiðsluröðin er að lokum verðbætt og núvirt.

Mat á iðgjaldaskuld í ársreikningi er fengið með hlutfallslegri skiptingu iðgjalda á mánuði auk álags vegna niðurfellinga. Við útreikninga á gjaldþoli er iðgjaldaskuld metin eftir reglum Solvency II sem byggist á því að áætla greiðslufæði vegna samninga sem félagið hefur gert um váttryggingavernd í framtíðinni og reikna núvirði þess. Mat á tjónakostnaði og rekstrarkostnaði vegna váttryggingaverndar í framtíðinni er fengið með því að nota rekstrarþá félagsins. Gert er ráð fyrir að iðgjöld séu greidd af váttryggingartaka í þeim mánuði sem vernd er veitt og að þá greiði félagið rekstrarkostnað. Tjónakostnaður er svo greiddur í þeim mánuði sem vernd er veitt og til framtíðar samkvæmt greiðsluröð sem er fengin með því að meta líkan byggt á splæsiföllum og raungögnum. Greiðsluröðin er svo verðbætt og núvirt á sama hátt og tjónaskuldin. Í efnahagsreikningi skv. Solvency II er gert ráð fyrir hagnaði af váttryggingastarfsemi í framtíðinni.

	Tjónaskuld	Iðgj.skuld	Áh.álag	Samtals	IFRS
Eignatryggingar	1.334.058	640.478	44.818	2.019.354	2.228.066
Skip, sjó og farmtryggingar	762.052	414.606	43.196	1.219.854	1.168.890
Lögbundnar ökutækjartryggingar	5.071.886	1.498.808	196.150	6.766.843	7.020.691
Frjálssar ökutækjartryggingar	472.171	627.580	35.006	1.134.757	1.225.471
Ábyrgðatryggingar	1.496.422	165.095	90.550	1.752.067	1.856.832
Greiðslu- og efnadaváttryggingar	0	-15	125	110	962
Almennar slysa- og sjúkratr.	1.072.776	253.833	46.314	1.372.923	1.311.228
Slysatryggingar launþega	1.769.753	180.524	90.675	2.040.951	1.944.875
Sjúkrakostnaðartryggingar	2.490	2.897	125	5.512	5.432
Heilsutryggingar	92.246	102.603	1.293	196.142	239.254
Líftryggingar	40.363	61.797	11.641	113.801	136.214
Endurtryggingar	53.449	0	0	53.449	53.449
Samtals	12.167.665	3.948.207	559.892	16.675.764	17.191.363

ÁHÆTTUÁLAG Í VÁTTRYGGINGASKULD (RISK MARGIN)

Áhættuálagið er reiknað sem núvirtur fjármagnskostnaður við að fjármagna reiknað lágmarksgjaldþol vegna núverandi váttryggingaskuldbindinga þar til uppgjóri þeirra verður lokið. Gert er ráð fyrir 6% fjármagnskostnaði á ári og er kostnaðurinn svo núvirtur.

Áhættuálag í ársreikningi félagsins er ekki það sama og í gjaldpólsútreikningum. Í ársreikningi er áhættuálag metið út frá tjónaskuldinni einni með einfaldri aðferð sem byggist á því að gera ráð fyrir að framtíðargjaldpólskrafa sé fast hlutfall af besta mati tjónaskuldar á hverjum tíma. Ástæðan fyrir því að tjónaskuldin er einungis lögð til grundvallar er að í ársreikningi er iðgjaldaskuld metin með hlutfallslegri skiptingu iðgjalda á mánuði og gert er ráð fyrir að áhættuálag sé innifalið í því mati.

Í gjaldpólsútreikningum er áhættuálagið reiknað á annan hátt út frá allri váttryggingaskuldinni með nákvæmari aðferð en í ársreikningum. Notuð er reiknireglan:

$$RM = CoC \cdot \sum_{t \geq 0} \frac{SCR(t)}{(1 + r(t + 1))^{t+1}}$$

þar sem CoC er 6% fjármagnskostnaður, $SCR(t)$ er vænt gjaldpólskrafa eftir t ár og $r(t+1)$ er áhættulaus vaxtaferill eftir $t+1$ ár. Vænt gjaldpólskrafa í framtíð er reiknuð miðað við að félagið efni ekki til annarra skuldbindinga en þeirra sem félagið hefur skuldbundið sig til á uppgjörssdegi. Framtíðarskuldbindingar félagsins eru metnar út frá greiðsluröð tjónaskuldar og greiðsluröð tjóna sem munu eiga sér stað eftir uppgjörssdag og tilheyrandi kostnaðar.

LÍFTRYGGINGASKULD MEÐ FJÁRFESTINGAÁHÆTTU LÍFTRYGGINGATAKA

Líftryggingamiðstöðin býður söfnunarlíftryggingar sem innihalda að hluta líftryggingu og hins vegar sparnað í verðbréfasjóði. Váttryggingartaki ber sjálfur fjárfestingaáhættuna og félagið heldur eftir sparnaðinum í sérstökum sjóðum fyrir hönd váttryggingartaka. Sjá efnahagsreikning á bls. 22-23.

ÓVISSA Í MATI Á VÁTTRYGGINGASKULD

Talsverð óvissa er á mati á váttryggingaskuld.

Óvissa í mati á tjónaskuld er bæði tölfræðileg óvissa um endanlegar tjónafjárhæðir greinaflokka í heildina, og til viðbótar óvissa um framvindu stakra stórtjóna. Í skýringu 36 í ársreikningi samstæðunnar fyrir árið 2017 kemur fram að 10% breyting tjónaskuldar samsvari um 90% öryggisstigi.

Óvissa í mati á iðgjaldaskuld er sú sama og óvissa um iðgjöldin sjálf, engin leið er að vita fyrr en eftir á hvernig þau reynast. Ekki er lagt tölulegt mat á þá óvissu.

HLUTI ENDURTRYGGJENDA.

Váttryggingaskuld í hlut endurtryggjenda í ársreikningi er hlutdeild endurtryggjenda í váttryggingaskuldbindingum félagsins samkvæmt endurtryggingasamningum uppgjörstímabilsins. Á uppgjörssdegi er ekki búið að bókfæra hlut endurtryggjenda í iðgjaldaskuld samkvæmt endurtryggingasamningum sem ganga í gildi 1. janúar. Tjónaskuld í hlut endurtryggjenda er metin fyrir einstök tjón og er það besta mat félagsins.

Við útreikninga á gjaldpóli er besta mat á hlut endurtryggjenda í tjónskuld það sama og í ársreikningi, en við mat á iðgjaldaskuld er gert ráð fyrir óbreyttu fyrirkomulagi endurtryggingaverndar til framtíðar.

Ekki er tekið tillit til hættu á greiðslufalli endurtryggjenda.

D.3 AÐRAR SKULDIR.

	2017	2016
Aðrar skuldir		
Víkjandi lán	2.109.632	2.070.289
Lán vegna fjárfestingafasteigna	25.803	77.111
Viðskiptaskuldir	510.833	628.698

Skuldir vegna endurtryggingastarfsemi	48.756	143.348
Ógreiddur tekjuskattur	204.281	414.695
Skammtímaskuldir og áfallin gjöld	437.832	339.846
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir samtals	3.337.137	3.673.987

VÍKJANDI LÁN

TM gaf út árið 2015 víkjandi skuldabréf að fjárhæð 2.000 m.kr. Víkjandi skuldabréfin eru verðtryggð og teljast til eiginfjárbáttar 2 og þar með til gjaldþols félagsins. Skuldabréfin bera 5,25% fasta verðtryggða vexti og eru til 30 ára með uppgreiðsluheimild og þrepahækkun í vöxtum upp í 6,25% eftir 10 ár.

LÁN VEGNA FJÁRFESTINGAFASTEIGNA

Félagið hefur í nokkurn tíma, eða frá hrúni átt í safni sínu fasteignir sem hefur verið haldið til sölu. Á móti þessum fasteignum fylgja fasteignalán á efnahagsreikningi félagsins. Í lok árs 2017 var einungis ein fasteign eftir og allar líkur á að þessi liður muni á endanum hverfa af efnahagsreikningi félagsins.

Skuldir vegna fjárfestingafasteigna námu 25 m.kr. í árslok 2017 (2016: 77 m.kr.) og lækkuðu þær um 52 m.kr. á milli ára eftir sölu á tveimur fasteignum félagsins.

D.4 AÐRAR SKULDIR VEGNA MATS Á GJALDÞOLSSTÖÐU.

Félagið notar ekki neinar sértækar aðferðir við mat á skuldbindingum undir Solvency II.

D.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

Engar aðrar upplýsingar

E. EIGINFJÁRSTÝRING.

E.1 GJALDÞOL.

STÝRING Á GJALDÞOLI

Félagið stýrir gjaldþoli samkvæmt fjármagnsstefnu félagsins sem inniheldur meðal annars arðgreiðslustefnu þess. Gjaldþol (sbr. 88. gr. laga nr. 100/2016) er svipað hugtak og eigið fé samkvæmt IFRS nema það innifelur víkjandi lán en ekki óefnislegar eignir. Gjaldþol inniheldur auk þess ekki fyrirhugaða arðgreiðslu þar sem talið er að búið sé að ráðstafa því fé. Gjaldþol er því stærð sem talin er til reiðu til að mæta skyndilegu fjárhagslegu tapi félags.

Gjaldþol segir til um getu félagsins til að taka á sig áföll, þ.e.a.s. fjárhagslegan styrk þess. Gjaldþolskrafa samkvæmt lögum (sbr. 96. gr.) er það lágmark gjaldþols sem váttryggingafélag þarf að hafa. Stjórn TM hefur gefið út að stýra eigi gjaldþoli félagsins þannig að gjaldþolshlutfall þess sé á bilinu 1,4 til 1,7.

Gjaldþol samstæðunnar er 14.920 m.kr. (2016: 12.975 m.kr.). Gjaldþolskrafa er 9.860 m.kr. (2016: 8.514 m.kr.) og gjaldþolshlutfallið er 1,51 (2016: 1,50).

GJALDÞOLSLIÐIR

Gjaldþol váttryggingafélags er samtala kjarnagjaldþols og stuðningsgjaldþols. Kjarnagjaldþol er annars vegar sá hluti eigna sem er umfram samtölu skuldbindinga og váttryggingaskuldar og hins vegar víkjandi skuldir. Til stuðningsgjaldþols teljast liðir, aðrir en kjarnagjaldþolsliðir, sem nýst geta til að mæta tapi. Allir gjaldþolsliðir samstæðunnar teljast til kjarnagjaldþols.

Samstæða 2017	Samtals	Þáttur 1 - ótakmarkað	Þáttur 1 - takmarkað	Þáttur 2	Þáttur 3
Hlutafé	678.143	678.143	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutafjár	425.516	425.516	-	-	-
Afstemmingarliðir	11.625.543	11.625.543	-	-	-
Víkjandi lán	2.109.632		-	2.109.632	-
Nettó skatteign					81.046
Samtals	14.919.880	12.729.202	0	2.109.632	81.046

Samstæða 2016	Samtals	Þáttur 1 - ótakmarkað	Þáttur 1 - takmarkað	Þáttur 2	Þáttur 3
Hlutafé	678.143	678.143	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutafjár	425.516	425.516	-	-	-
Afstemmingarliðir	9.707.365	9.707.365	-	-	-
Víkjandi lán	2.070.289		-	2.070.289	-
Nettó skatteign	93.447				93.447
Samtals	12.974.759	10.811.024	0	2.070.289	93.447

	2017	2016
SCR	9.859.821	8.521.799
Lágmarksgjaldþolskrafa samstæðu	3.337.176	3.111.257
Viðurkennt gjaldþol til að mæta SCR	14.919.880	12.974.759
Viðurkennt gjaldþol til að mæta MCR	14.838.834	12.881.313
Hlutfall viðurkenndra gjaldþolsliða og gjaldþolskröfu	151%	152%
Hlutfall viðurkenndra gjaldþolsliða og lágmarksfjármagns	445%	414%

Móðurfélag 2017	Samtals	Þáttur 1 - ótakmarkað	Þáttur 1 - takmarkað	Þáttur 2	Þáttur 3
Hlutafé	678.143	678.143	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutafjár	425.516	425.516	-	-	-
Afstemmingarliðir	11.599.192	11.599.192	-	-	-
Víkjandi lán	2.109.632	-	-	2.109.632	-
Nettó skatteign	80.996	-	-	-	80.996
Samtals	14.893.480	12.702.851	0	2.109.632	80.996

Móðurfélag 2016	Samtals	Þáttur 1 - ótakmarkað	Þáttur 1 - takmarkað	Þáttur 2	Þáttur 3
Hlutafé	678.143	678.143	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutafjár	425.516	425.516	-	-	-
Afstemmingarliðir	9.707.225	9.707.225	-	-	-
Víkjandi lán	2.070.289	-	-	2.070.289	-
Nettó skatteign	93.447	-	-	-	93.447
Samtals	12.974.619	10.635.912	0	2.070.289	93.447

	2017	2016
SCR	9.964.329	8.578.718
MCR	2.883.593	2.652.568
Viðurkennt gjaldþol til að mæta SCR	14.893.480	12.799.648

Viðurkennt gjaldþol til að mæta MCR	13.279.932	11.166.426
Hlutfall viðurkenndra gjaldþolsliða og gjaldþolskröfu	149%	149%
Hlutfall viðurkenndra gjaldþolsliða og lágmarksfjármagns	461%	421%

Líftryggingamiðstöðin 2017	Samtals	Þáttur 1 - ótakmarkað	Þáttur 1 - takmarkað	Þáttur 2	Þáttur 3
Hlutafé	250.000	250.000	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutafjár	0	-	-	-	-
Afstemmingarliðir	524.535	524.535	-	-	-
Víkjandi lán	0	-	-	-	-
Nettó skatteign	0	-	-	-	-
Samtals	774.535	774.535	0	0	0

Líftryggingamiðstöðin 2016	Samtals	Þáttur 1 - ótakmarkað	Þáttur 1 - takmarkað	Þáttur 2	Þáttur 3
Hlutafé	250.000	250.000	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutafjár	0	-	-	-	-
Afstemmingarliðir	498.278	498.278	-	-	-
Víkjandi lán	0	-	-	-	-
Nettó skatteign	0	-	-	-	-
Samtals	748.278	748.278	0	0	0

	2017	2016
SCR	222.019	222.184
MCR	453.583	458.689
Viðurkennt gjaldþol til að mæta SCR	774.535	748.278
Viðurkennt gjaldþol til að mæta MCR	774.535	748.278
Hlutfall viðurkenndra gjaldþolsliða og gjaldþolskröfu	349%	337%
Hlutfall viðurkenndra gjaldþolsliða og lágmarksfjármagns	171%	163%

E.2 GJALDPOLSKRAFA OG KRAFA UM LÁGMARKSFJÁRMAGN.

Gildandi lög um váttryggingastarfsemi kveða á um ákveðið lágmarksfjármagn sem váttryggingafélögum er skylt að uppfylla. Fyrir einstök félög þá er um að ræða tvær kröfur, gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagn. Samstæður eru einnig með gjaldþolskröfu en í stað lágmarksfjármagns þá kemur lágmarksgjaldþolskrafa sem er reiknuð út frá lágmarksfjármagni dótturfélaganna.

Gjaldþolskrafan er ákveðin viðvörunarmörk gjaldþols félaga og almennt talið vera lágmarksgjaldþol sem félög þurfa að hafa til að stunda váttryggingastarfsemi sína. Lágmarksfjármagnið er lægra, á bilinu 25-45% af gjaldþolskröfunni, og er algert gólf gjaldþols.

GJALDPOLSKRAFA

Gjaldþolskrafan í Solvency II er áhættumiðuð og mæld með staðalreglu (e. Standard formula) sem er ein aðferð til að mæla alla helstu áhættuþætti váttryggingafélaga og mynda þannig gjaldþolskröfu félagsins.

Allar forsendur staðalreglunnar byggja á 99,5% vágildi. Félagið reiknar nú þessa áhættu ársfjórðungslega í samræmi við áhættustýringarstefnu og áhættuvilja félagsins. Áhætta skv. staðalreglu laganna er í eftirfarandi töflu.

2017

2016

Heildaráhætta og gjaldpólskrafa

Skaðatryggingaáhætta	4.231.876	4.016.495
Heilsutryggingaáhætta	1.284.857	1.146.239
Líftryggingaáhætta	198.856	200.539
Markaðsáhætta	7.806.346	6.401.310
Mótaðilaáhætta	914.443	816.389
Fjölpættingaráhrif	-3.856.751	-3.478.651
Áhætta óefnislegra eigna	0	0
Grunngjaldpólskrafa	10.579.629	9.102.321
Rekstraráhætta	491.864	464.937
Aðlögun vegna frestaðra skatta	-1.211.671	-1.045.458
Heildaráhætta og gjaldpólskrafa	9.859.821	8.521.799

Einföldunaraðferðir

Félagið notar einfaldaða útreikninga (sbr. 12. lið 103. gr. laga um váttryggingastarfsemi) á þeim forsendum að stærðarinnar vegna væri það of þungt að reikna viðkomandi áhættuþætti án einföldunar. Þar skiptir stærð áhættuþáttar máli miðað við aðrar áhættur. Félagið notar einfaldaða útreikninga á eftirfarandi áhættuþáttum:

- Sjúkdómaáhættu (sjá bls 19).
- Dánaráhættu (sjá bls 19).
- Hamfaraáhættu í líftryggingum (sjá bls 19).

LÁGMARKSFJÁRMAGN

Lágmarksfjármagn (e. Minimum Capital Requirement, MCR) er önnur eiginfjárfkrafa skv. lögum. Kjarnagjaldpólsfjárlíðir váttryggingafélags skulu að lágmarki nema lágmarksfjármagni skv. 112. gr. laga nr. 100/2016. Lágmarksfjármagn er reiknað með einfaldari hætti en gjaldpólskrafan og er að því leyti gagnsærri krafa. Það er reiknað með ákveðnum hlutföllum af iðgjöldum skaðatryggingagreina og váttryggingarfjárhæða í líftryggingum.

	2017	2016
Lágmarksfjármagn		
Lágmarksfjármagn móðurfélags	2.883.593	2.652.568
Lágmarksfjármagn Líftryggingamiðstöðvarinnar	453.583	458.689
Lágmarksgjaldpólskrafa samstæðu	3.337.176	3.111.257

E.3 FRÁVIK FRÁ KRÖFU UM LÁGMARKSFJÁRMAGN OG FRÁVIK FRÁ GJALDPÓLSKRÖFU.

Samstæðan, móðurfélagið og dótturfélagið Líftryggingamiðstöðin uppfylla kröfur um lágmarksfjármagn og gjaldpólskröfu og er ekki um neitt frávik að ræða og ekki sjáanlegt að svo verði í náinni framtíð.

E.4 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

Engar aðrar upplýsingar